

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaitė

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
šiai parengimuose duoti prie išangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Dabar kainuoja 25c; apdaryta 35c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

KĄ KIEKVIENA MOTINA PRIVALO ŽINOTI.

Parašė M. Sanger
Lietuvių kalbon vertė A. Petrika.

Kaina 25c.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss J. Benes. Subscription: \$1.00 a year; 6 months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879

NO. 5.

Gegužis (May), 1919.

Metai III.

PIRMOJI GEGUŽĖS

Šiais metais sukako 30 metų nuo įsteigimo tarptautinės darbininkų šventės Pirmosios Gegužės. Tą šventę įsteigė tarptautinis socialistų kongresas Paryžiuje 1889 metais, ir nuo to laiko darbininkai vis skaitlingiau ir skaitlingiau pradeda apvaikščioti savo tarptautinę šventę.

Daug persekiojimų ir visokių bausmių iš kapitalistų pusės darbininkai iškentėjo už apvaikščiojimą Pirmosios Gegužės. Vienok tie visi persekiojimai nepajiegė nuslopinti darbininkų jūdėjimą, nei jų prisirišimą prie tarptautinės savo šventės. Ne tik tie persekiojimai nepajiegė nuslopinti darbininkų dvasios, bet priešingai: juo daugiau darbininkai buvo persekiojami, tuo daugiau jų dvasia ir susipratimas kilo.

Šį faktą aiškiausiai mums parodė ką-tik pasibaigusi pasaulinė karė.

Kiek jau darbininkai prikentėjo laike karės visokių persekiojimų; kiek skurdo, vargo, nelaimių iškentėjo nuo kapitalizmo geležinės letenos, vienok revoliucinė darbininkų dvasia nei kiek nenupolė, bet prie-

šingai, pakilo.

Rusijos darbininkai pirmiausiai parodė, kad darbininkiškos dvasios negalima nuslopinti; jie parodė pasauliui, ką reiškia darbininkų vienybė, susipratimas ir iš to jų susipratimo bei vienybės gimstanti galybė; jie davė viso pasaulio darbininkams puikiausį pavyzdį darbininkiškos galybės. Ir tą jų pavyzdį seka visų kitų šalių susipratę darbininkai.

Ta revoliucinė darbininkų dvasia persikėlė į visas kitas šalis ir sudrebino visą kapitalistišką pasaulį. Nėra tokio kampečio visam pasaulyje, kur pastaruoju laiku darbininkiškas judėjimas nebutų smarkiai apsiरेiškęs. Net Afrikoje ir Turkijoje, kur žmonės mažiau apšviesti tebėra, darbininkiškas judėjimas smarkiai apsiरेiškė; Turkijoje, sakoma, likos įsteigta darbininkų diktatura arba Sovietų Respublika.

Neskaitant Vengrijos, Bavarijos, Ukrainos; neskaitant smarkaus darbininkų judėjimo Austrijoje, Vokietijoje ir kitose šalyse, kur greitai laiku, galima tikėtis, darbi-

ninkai paims viršų ant reakcionierių spėkų ir įvykins savo darbininkišką tvarką. Už tai ponai kapitalistai labai apsigavo manydami, kad persekiojimais, priespauda, geležinė karės letena sitriuškina darbininkų revoliucinę dvasią. Jie manė, kad karės našta taip prislėgs darbininkus, kad jie nebepajiegs protaut ir noriai vilks sunkią savo gyvenimo priespaudas ir išnaudojimo našta. Jie dabar pamatė savo klaidas, ir tas labai juos nugazdino. Darbininkų dvasios bei susipratimo pakilimas taip nugazdino ponus, kad jie nebežino ką bedaryt.

Taikos konferencija jokių būdu nepajiegia išgalvot, kaip nuslopint darbininkų judėjimą ir pasidalint karės grobiais. Tuo tarpu, jiems besitariant, darbininkų revoliucinė dvasia, kaip milžinas, dideliais žingsniais žengia pirmyn ir triuškina jai po kojomis pasipinusias kapitalizmo tvarkos liekanas. Valdony sostai žlugo, it supuvę grybai, vienas po kito, o darbininkų minia, paėmusi viską į savo geležinę ranką, tvarko viską taip, kad ne saujalei dykaduonių-ištivirkėlių butų geras gyvenimas, kada minios darbininkų kenčia skurdą ir badą, bet kad kiekvienas žmogus, kuris nori dirbti, galėtų naudotis savo darbo vaisiais ir turėtų žmonišką gyvenimą.

Šitokia darbininkiška bei socialistiška tvarka baisiai nepatinka dykaduoniams-kapitalistams, kurie papratę gyvent darbininkų triusu, bijosi darbo, kaip ugnies, ir bijosi darbininkų diktatūros, kuri padaro ponus lygiais darbininkams ir priverčia juos dirbti. Už tai jie ir siunta iš piktumo, žiūrėdami, kaip darbininkų susipratimas žengia dideliais žingsniais ir užima vis didesnius ir didesnius pasaulio plotus.

Neįmanydami ką daryt, tie supuvusios tvarkos ramsčiai, kur jie turi da šiek tiek galės, ima ir kiša į kalėjimus geriausius darbininkų vadovus, manydami, kad tuomi sulaikys tą revoliucijos milžiną nuo tolimesnio žengimo; bet tos jų pastangos yra veltui. Žmones gali sukišt į kalėjimus, bet

revoliucinės dvasios arba darbininkiško susipratimo jie negalės uždaryti kalėjime. Ta dvasia yra taip galinga, kad jokios kalėjimo sienos negali jos sulaikyti, nes ji žengia augščiau visų kapitalistiškų priemonių ir įrankių. Uždarymas kalėjime darbininkų vadovų tiktai daugiau pakelia darbininkų revoliucinę dvasią ir priduoja darbininkams drąsos bei energijos kovoje už savo teises ir už paliuosavimą savo vadovų. Uždarymas drg. Debso, O'Hare ir kitų vadovų kalėjimuose taip sujudino visus Suv. Valstijų darbininkus, kad jie rengiasi prie didžiausių demonstracijų ir generalio streiko Pirmoj Gegužės, kad paliuosavus kankinamus savo vadovus.

Niekada darbininkai taip iškilmingai ir galingai neapvaikščiojo savo tarptautinės šventės Pirmos Gegužės, kaip jie žada apvaikščioti ją šį metą. Niekada darbininkai neturėjo taip linksmos Pirmos Gegužės, kaip šį metą. Šį metą darbininkai turi kuo pasidžiaugti apvaikščiodami savo šventę. Nežiurint visų karės nelaimių ir skurdo, kokį ji atneš darbininkams, nežiurint visų kritusių kovotojų už laisvę garbinguose mušiuose revoliucijos laiku, darbininkai turi kuo pasidžiaugti šį metą apvaikščiodami savo šventę; jie turi kuo pasidžiaugti, nes, nežiurint visų aukų, jų laimėjimai yra milžiniški. Rusija jau senai darbininkų rankose; Vengrija, Ukraina, Bavarija, Turkija, Austrija irgi, galima sakyt, darbininkų rankose; Vokietijos buržuazija nors da atsilaiko kol-kas su pagalba darbininkų išdavikų, bet ir ji pati neturi vilties ilgai atsilaikyti.

Galima tikėtis, kad Pirmoji Gegužės sudrutins karės nualintus Vokietijos darbininkus ir jie, atsipeikėję ir gavę energijos, vienu galingu truktelėjimu sutraukys vergijos retėžius ir paduos draugišką ranką Rusijos, Vengrijos, Bavarijos ir kitų šalių revoliuciniam proletariatui.

O kas gali užtikrint, kad Pirmoje Gegužės galinga darbininkų dvasia nesujudins ir kitų šalių, kaip Prancuzijos, Anglijos,

Šveicarijos? Pirmosios Gegužės dviasia yra galinga; ji pakelia nukankintą darbininkų sielą, priduoja vilties ir energijos kovoje už savo reikalus — už pagerinimą savo buvio. Ypatingai šį metą, kuomet darbininkai turi tiek daug pavyzdžių, kuriais gali pasinaudoti ir pasimokinti.

Kas labiausia darbininkams reikalinga, tai suprast savo galią, suprast, kad vienybėj yra galybė, ir visiems, kaip vienas žmogus, stot ir pareikalaut savo teisių; pareikalaut savo darbo vaisių. Kiti dalykai — tai smulkmenos, kurias darbininkai, paėmę viską į savo rankas, sutvarkys taip, kad visi, kas tik nori dirbt, galėtų naudotis savo darbo vaisiais patįs, o ne leist jais naudotis žmonijos tranams-dykaduoniams-kapitalistams.

Už tai suglauskime savo eiles ir visi, kaip vienas, Pirmoj Gegužės pareikalauki-

me savo teisių, reikalaukime paliuosavimo visų darbininkų vadovų, o pergalė bus mūsų. Saujalė kapitalistų nieko nereiškia prieš didelę susijungusią darbininkų didžiumą. Tada galėsime tikrai pasidžiaugti Pirmąja Gegužės; tada kas metas galėsime linksmai apvaikščioti savo darbininkišką tarptautinę šventę, nes mūsų vaikučiai bus sotūs, aprenkti ir sveiki. Mes patįs irgi nereikalausime pusbadžiai skursti kokiose sukrypusiose lušnose, bet busime pavalgę, apsirengę, turėsime žmonišką pastogę ir laiko pasidžiaugti savo vaikučiais; turėsime progos lavintis ir džiaugtis visu tuom, ką žmoniškas gyvenimas gali mums duoti.

Už tai į kovą visi, o busime liuosi!

Lai gyvuoja Pirmoji Gegužės!

Lai gyvuoja darbininkų diktatura!

Lai gyvuoja socializmas!

Pats Sau Duobę Kasasi

True translation filed with the Postmaster of Philadelphia, Pa. on April 29, 1919, as required by the Act of October 6, 1917.

Mirtina baimė buvo apėmusi talkininkų atstovus taikos konferencijoj, kuomet Bavarija, Vengrija ir Austrija atsiderė darbininkų rankose. Tie taikos darytojai buvo įsivaizdinę, kad socialistinė revoliucija vakarų Europoj savo galvą kelianti todėl, kad taikos pasirašymas taip toli nustumė. Pradėjo vieni kitus kaltinti. Anglų, prancuzų, italų diplomatai kaltino prezidentą Wilsoną, kad jis su savo Tautų Lyga suvėlino taikos padarymą; Wilsonas kaltino, kad prancuzai ir italai savo beprotiškais reikalavimais taiką nustumę, ir tt. Faktas gi yra, kad visi jie kalti tuo taikos pasirašymo nutęsimu. Visi jie nežinojo, kaip risti klausimus, kilusius iš karės; visi jie taiką tolyn stumė, laukdami, bene tie klausimai kokių-nors stebuklingu budu išsiriš patįs buržuazijai ant naudos; visi jie tikėjosi, kad, taikos konferencijai

pasėdėjus kokį pusmetį ir pabovijus žmones visokiais gražiais planais (kaip kad Tautų Lyga), žmonių upas ataus, jų žaizdos šiek-tiek apgis, jų kentėjimai truputį atbuks, ir jie pamirš savo skaudžiausias aukas, padarytas karės dievaičiui.

Bet tikosi visai kitaip, negu jie tikėjosi. Tolyne labyn revoliucinis bruzdėjimas skleidžiasi ir sumuštosiose centrinėse valstybėse ir pačiuose talkininkų kraštuose. Laukė vieno, o susilaukė kito; ir atsakomybę už savo politikos pasekmę stengiasi kits kitam primesti. Bet, daleiskim, jeigu jie būtų taiką greit padarę, ar geresnių pasekmių jie būtų susilaukę? Visai ne. Tuomet jie būtų tuoj parodę savo grobimo tikslus proletariatui; jei taiką būtų trumpu laiku padarę, tai žmonės iki šiol jau būtų ant savo sprando patyrę gerybes, kurias imperialistai žadėjo po šiai karei. Dabar gi, per kelis mėnesius tēmijant taikos konferencijos veikimą, jiems atsidarė

akįs, ir jie aiškiai, kaip ant delno, mato, ko imperialistai nori ir ką žada toji taika proletariatui. Vis daugiau ir daugiau Paryžiaus, Londono ir Romos darbininkai šaukia: "Teprašmenga Paryžiaus taikos konferencija! Lai gyvuoja socialistinė Sovietų respublika!"

Vadinasi, talkininkų imperialistams buvo pavojinga padaryti taiką tuojaus po mūsų pertraukos paskelbimui; bet taikos nustumimas nei kiek nesumažino pavojaus kapitalizmo tvarkai jų šalyse. Nuo vilko bėgdami, ant meškos uzbėgo. Tai yra kapitalizmo prieštaravimas, vienas tų prieštaravimų, kuriais, anot Markso, "kapitalizmo sistema pati sau duobę kasasi."

Talkininkų kapitalistai, norėdami patenkinti savo minias, parodyti, jog ne veltui ši karė buvo vedama, kad ne dovanai jų darbininkai kraują liejo, tai turėjo užkrauti plėšikiškiausias pertaikos ir taikos sąlygas nugalėtiems priešams, pasakodami savo darbininkams, buk jiems busianti nauada iš to grobimo; nors, ištikrųjų, talkininkų buržuazija apiplėšia centrinės valstybes vien savo naudai, nė kiek nemąstydamą apie savo darbininkų labą.

Talkininkų diplomatai išpradžių ramino savo žmones, kad vokiečiai užmokėsia visas karės išlaidas iki paskutiniam centui ir turėsia da milijardus dolerių primokėti, kaip bausmę už savo žiaurumus. O taikos konferencijoje jie buvo priversti pasakyti, jog gerai būtų, jei galima būtų gauti iš vokiečių nors dešimtą dalį talkininkų karės išlaidų; vokiečius karė, mat, labiau negu talkininkus, subankrutino. Tas prisipažinimas parodo talkininkų žmonėms, jog jie patįs turės užsimokėti beveik visas karės išlaidas, per ilgus desėtkus metų nešti sunkiausią mokesčių našta; daugeliui darbininkų, kurie tikėjosi prasigyventi iš vokiečių aplūpimo, atsidarė akįs.

Talkininkai betgi devynius kailius nuo vokiečių pasiryžę nulupti, kad, vilką vijus nors uodega tektų. Ir įdomiausias dalykas, kad vokiečių buržuazija nesispardo prieš

tų grobikų užmačias. Pertaiką darant, kaip žinome, social-buržujų valdžia mielai atidavė talkininkams revoliucinį laivyną, ginklus, apie tris ketvirtdalius geležinkelio lokomotyvų ir vagonų, užleido didelius žemės plotus. Kodel? Todel, kad Vokietijoje pradėjo liepsnoti socialistinė revoliucija. Vokiečių buržuazija ir social-patriotai norėjo "užlagadyti" talkininkus ir pavest jiems apginti vokiečių kapitalizmą nuo vokiečių proletarinės revoliucijos; pervesti talkininkams priemones, kurias vokiečių darbininkai galėtų atkreipti prieš savo buržuaziją. Dabar taikos konferencija įteikė jau galutinas taikos sąlygas social-patriotinei vokiečių valdžiai: išmokėti 25 milijardus kontribucijos, pavesti prancuzams turtingiausias mineralais Rheino provincijas; taip sumažinti armiją, kad jos pakaktų vien policijos tikslams, ir tt. Ir ką sakysite? Eberto-Scheidemanno valdžia mielai priėmė tas sąlygas, kurias pildant vokiečių darbininkams per daugelį dešimtmečių negalėtų savo nugaros atitiesti, kurios vokiečių žmones paverčia pavargėlių tauta, kurios betgi palieka buržuazijos tvarką Vokietijoje. Social-išdavikai priimtų ir da sunkesnes sąlygas, kad tik talkininkai žadėtų pagalbą buržuazijai kovoj su revoliucija. Ir talkininkai ištikrųjų jau padeda vokiečių buržuazijai malšinti revoliuciją Pareinij.

Bet pažiurėkime prie ko veda tas social-patriotų atliekamas revoliucijos pardavimas ir sutikimas su sunkiausiaja našta, užkraunama vokiečių darbininkams. Tą tai veda prie vis didesnių proletariato purtymųsi, prie vis labiau pasiryžusių bandymų nugriauti kapitalizmo tvarką; tātai daro iš Vokietijos vis didesnę revoliucijos židinį; to židinio ugnis virs gaisru, kuris pagalios nušluos ne tik Vokietijos kapitalizmą, nežiurint talkininkų pagalbos buržuazijai, bet turės persimesti ir į pačių talkininkų šalis.

Gali kapitalistai taiką padaryti, gali manyt, buk išnaujo atsidadysiąs išnaudo-

tojams rojus; bet tai tuščia jų svajonė. Kada pasibaigs jų duodama bedarbiams pašalpa ir paleistų kareivių pensijos, o vis didesniu sunkumu guls karės mokesčių ir naujo skurdo našta, — tuomet jų darbininkai pradės daryti savo taiką.

Kapitalizmas, kuris didžiosios karės pagalba norėjo pratęsti savo gyvybę, priartino sau galą; jieškodamas priemonių savo išlikimui, pagimdė prieštaravimus, kurie jam galutinai duobę kasa.

V. Kom.

ŽMONIŲ DIENA

Parašė Eugene V. Debs.

True translation filed with the Postmaster of Philadelphia, Pa. on April 29, 1919, as required by the Act of October 6, 1917.

Paleistas iš kaizerio bastilijos — kurios duris išlaužė iš pat pamatų proletariato revoliucija — Karl Liebknecht, kilančiųjų minių vadas-didvyris, sušuko: “Žmonių Diena atėjo.” Tai buvo puikus pirštinės metimas junkeriams ir įkvepiantis kovos obalsis sujudusiems darbininkams.

Nuo tos valandos iki šiai dienai Liebknecht, Ružė Luxemburg ir kiti tikri vokiečių proletariato vadovai stovėjo narsiai priekyje, šaukdami darbininkus stoti revoliucijon ir padaryti ją pilna, panaikinant visa, kas pasiliko nuo senosios tvarkos, ir atidarant duris žmonių dienai. Paskui kilo šauksmas, buk žmonės dar nesą priruošti savo dienai, ir Ebert bei Scheidemann ir jų baltajaknių atžagareivių sėbrų gauja, pabėgėliui kaizeriui, nelabiems junkeriams ir visoms dabar taip puikiai susitelkusios kruvon galybės laiminant ir remiant, pradėjo prirodinėti, kad žmonės dar nesą priruošti patįs valdytis, įsteigdami buržuazinę valdžią, po kuria darbo klesa turėtų pasilikti tokiam pat vargingame padėjime, kokiame jinai buvo karės pradžioje.

Ir dabar apie tą klausimą, ar baisioji karė atnešė žmonėms jų dieną, ar pasibaisėtiną josios aukos buvo veltui — verda kova Vokietijoje, kai ir Rusijoje, ir arti-

moji ateitis nulems, ar revoliucija galop nors kartą tikrai pasekminga, ar staigi reakcija vėla laimėjo dieną.

Savo kovoje Rusijos revoliucija iki šiol yra pasekminga todėl, kad jinai nesi-taikė ir nesiderėjo su savo priešais. Kerenskio karjera buvo staigiai užbaigta, kuomet jisai pabandė pasukti revoliucijos bangą į atžagareivę buržuazinę vėžę.

Leninas ir Trockis buvo valandos vyrai, ir, jiems drąsiai, nepaperkamai ir nenualaidžiai vedant, Rusijos proletariatas laikė tvirtovę prieš suvienytus visų valdančios pasaulio klesos galybių užpuolimus. Tai yra puikus reginys. Jisai judina kraują ir šildo širdį kiekvienam revoliucionieriui, ir iššaukia viso pasaulio pagarbą.

Kiek tai lyti Rusijos proletariata, žmonių diena yra atėjusi ir liaudies sunai kovoja ir miršta taip, kaip tiktai didvyriai ir kankiniai gali kovoti ir mirti, kad pasiekus žmonių dienos ne tiktai Rusijoje, bet ir visose pasaulio tautose.

Kiekvienoje praeities revoliucijoje neteisingas ir bailingas išsikalbėjimas, buk žmonės “dar nepriruošti,” ėmė viršų. Kokia nors tarpininkė klesa užėmė nuvers-tos klesos vietą, ir “žmonės” pasilikdavo apačioje, kur jie buvo nuo istorijos pradžios. Jie niekuomet nebuvo “priruošti” nusikratyti savo despotus, plėšikus ir parazitus. Visa, kam jie kuomet nors buvo “priruošti,” tai vieną kraugėrių veislę pamaityti kita veisle, kuri čiulpė jų kraują ir tuko iš jų skurdo.

Tai skelbė Kerenskis Rusijoje, ir tai skelbė Scheidemannas Vokietijoje. Jiedu abu yra neteisingais pranašais ir darbo klesos išdavikais, ir nelaimė jų sumulkin-tiems pasekėjams, jeigu bjauri jų rakcija paims viršų, nes tuomet ištikrųjų jungas išnaujo bus uždėtas kitai gentkartei ant nuplaktų ir krauju pasriuvusių jų sprandų.

Kuomet Kerenskis bandė kreipti iš kelio revoliuciją Rusijoje, susidėdamas su

buržuazija, viso pasaulio kapitalistų spauda jį gyrė. Kuomet Scheidemannas šoko patriotiškai remti kaizerį ir junkerius karės pradžioje, ta pati spauda apskelbė jį socializmo išdaviku ir žmonių priešu. Ir dabar ta pati spauda kelia jį į padanges kaip vokiečių tautos išgelbėtoją. Pamatykite apie tai. Išdavikas Scheidemannas tapo Scheidemannu buržuazijos didvyriu. Ar tai galėtų būti delei kokios nors kitos priežasties negu tos, kad Scheidemannas atlieka purviną kapitalistų klesos darbą?

Ir visą šį laiką pasaulio plėšikų tvarkos spauda-kekšė klykia putodama prieš bolševizmą. "Tai blogiausias negu kaizerizmas" yra jų klykimo turinys. Žinoma, blogiausias. Tie plėšikai tukstantį kartų noriausiai matytų kaizerį vėl ant sosto negu darbininkų klesą paimant iš savo rankas valdžią. Pastarame atsitikime jie paliauja valdę, jų plėšimo laisvė dingsta ir jų klesa išnyksta, ir jie tai labai gerai žino. Mes tai sakėme nuo pat pradžios ir už tai mes esame kišami kalėjimuosna kaip neištikimi piliečiai ir tėvynės išdavikai.

Scheidemann ir jojo padermė netiki, kad žmonių diena atėjo. Sulyg jų karę ir revoliucija atnešė buržuazijos dieną. Ponas Buržujus dabar užims pono Junkerio vietą — kad palengva išsivysčius pačiam į junkerį — tuom tarpu, kai ponas Alginis Vergas pasilieka tuom, kuom jisai pirma buvo, po savo pono užkulniu, ir visa, ką jisai gaus iš skerdynės, kurioje jojo kraujas nudažė visą pasaulį, yra naujas užkulnis, kurisai mąs nelaimingus jojo kaulus, ir naują ėdrų kraugėrį, kurisai čiulps jojo gyvybės syvus.

Šalin su visais tokiais skelbimais; amžinai šalin su tokiu bjauriu apgaudinėjimu ir viliuvinga išdavyste!

Žmonės yra prisiruošę savo dienai. ŽMONĖS, aš sakau. Taip, žmonės!

Kas yra žmonės? Žmonės tai yra darbo klesa, žemesnėji klesa, plėšiamieji, prispaustieji ir skriaudžiamieji, didžioji žemesnė daugumą. Jie ir tie, kurie jiems pri-

jaučia, tai yra ŽMONĖS, o tie, kurie išnaudoja darbo klesą, ir pinigų gaudytojai ir klapčiukai, kurie padeda ir tarnauja išnaudotojams, yra žmonių priešai.

Taip žiuri Leninas bei Trockis Rusijoje, ir taip žiurėjo Liebknecht bei Rožė Luxemburg Vokietijoje, ir šiuomi pasiaiškina tvanas melų ir šmeižtų, kuriuos paliejo ant narsijų vadų galvų ir revoliucinio jų judėjimo bjaurios kriminalių viso pasaulio plėšikų valdžios parsišaukėliai-laikraštiniškai.

Darbo klesos sukilimas yra raudonu debesiu buržuazijos padangėje. Raudonasis gaidys niekuomet neužgiedosiąs. Bile kas, bet tiktai ne tas! Pats kaizeris bus gailimas ir jam bus atleista, jeigu jisai tiktai pakels akis į dangų, apskelbs bolševizmą pavoju ir atsisauks į žmoniją, kad jinai sukiltų savo pasipiktinime ir išnaikintų šį civilizacijos prakeikimą.

Ir visgi tas "prakeikimas" 'toliaus plėtojasi — tartum siaučiantis gaisras, jisai šoka nuo kranto ant kranto. Kapitalizmo ir militarizmo valdžia pavertė visus žmones į degamą medžiagą. Jie yra pribrendę ir prisiruošę permainai, kuri reiškia darbininkų sukilimą ir laimėjimą, išnaudojimo, karės ir plėšimo pabaigą ir žmonių paliausavimą. Tegul jinai ateina! Visi padėkime tai permainai ateiti ir nutieskime jai kelią, organizuodami pramoniniai ir politiniai darbininkus pergalėti kapitalizmą ir atidaryti vartus žmonių dienai.

Rusijoje ir Vokietijoje narsūs mūsų draugai veda proletariato revoliuciją, kuri nežino nei tautos, nei odos spalvos, nei lyties, nei rubežių. Jie suteikia didvyrišką pavyzdį visam pasauliui sekti. Kaip ir jie, paniekinkime ir atmeskime bailingus nuolaiduolius mūsų pačių eilėse, meskime pirštine plėšikų klesos galybei ir kovokime už savo siekius iki laimėjimui ar mirties!

Nuo savo galvos viršūnės iki savo patų aš esmiu Bolševiku ir didžiuojuosi tuom.

"Žmonių Diena atėjo!"

Konstitucija (Pamatiniai Įstatymai) Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos.

SKYRIUS IX.

Dalykai Visos Rusijos Sovietų Suvažiavimo ir Visos Rusijos Vykdomojo Centro Komiteto jurisdikcijos.

49. Jurisdikcijai (teisių sričiai) Visos Rusijos Sovietų Suvažiavimo ir Visos Rusijos Vykdomojo Centro Komiteto priklauso visi klausimai, turintieji svarbos visai valstybei apskritai, kaip antai:

a. Patvirtinimas, keitimas ir papildymas Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos konstitucijos.

b. Bendras vedimas visas R. S. F. S. R. vidaus ir užsienio politikos.

c. Nustatymas ir keitimas sienų (ribų), taip-pat užleidimas kam žemių, priklausančių Rusų Socialistų Federacinei Sovietų Respublikai.

d. Sienų ir jurisdikcijos nustatymas sritinėms (oblastnoi) Sovietų sąjungoms, esančioms R. S. F. S. R. sąstate; taip-pat rišimas jų savitarpinių ginčų.

e. Priėmimas į R. S. F. S. R. sąstatą naujų Sovietų Respublikos narių ir pripažinimas išėjimo iš Rusų Federacijos atskiriems jos dalims.

f. Administracinis R. S. F. S. R. padalinimas apskritai ir patvirtinimas sritinių sąjungų.

g. Nustatymas ir pakeitimas saikų (mierų), svarsčių (vogų) ir pinigų sistemos žemėje R. S. F. S. R.

h. Santykiai su užsienio valstybėmis, karės paskelbimas ir taikos padarymas.

i. Paskolų užtraukimas, darymas muičių ir prekybos sutarčių, taip-pat ir finansinių susitarimų (dermių).

j. Nustatymas pamatų ir bendro plano visam šaliai ukiui ir atskiriems jo dalims žemėje R. S. F. S. R.

k. Patvirtinimas R. S. F. S. R. biudžeto (sąmatos).

l. Nustatymas bendrų valstybės mokesčių ir priedermių.

m. Padėjimas pamatų organizavimui R. S. F. S. R. ginkluotų spėkų.

n. Bendrasai valstybės įstatų leidimas, teismų organizacija ir teismų tvarka (procedura), civilių (pilietinių) ir kriminalių (baudžiamųjų) įstatų leidimas ir tt.

o. Paskyrimas ir pašalinimas taip atskirų Žmonių Komisarų Sovieto narių, taip ir viso Žmonių Komisarų Sovieto pašalinimas, taip-pat užtvirtinimas Žmonių Komisarų Sovieto pirmininko.

p. Išleidimas bendrų įstatų apie rusų pilietybės teisių įgijimą ir praradimą ir apie svetimžemių teises Respublikos žemėj.

q. Teisė suteikti amnistiją, visuotiną ir daliną.

50. Be pažymėtų klausimų, jurisdikcijai (autoritetui) Visos Rusijos Sovietų Suvažiavimo ir Visos Rusijos Vykdomojo Centro Komiteto priklauso visi klausimai, kuriuos jie laiko priklausomais nuo savo išrišimo.

51. Išimtinai jurisdikcijai Visos Rusijos Sovietų Suvažiavimo priklauso:

a. nustatymas, papildymas ir pakeitimas Sovietų konstitucijos pamatinių principų;

b. patvirtinimas taikos sutarčių.

52. Išrišimas klausimų, nurodytų paragrafo 49 posmuose c ir h pavedama Visos Rusijos Vykdomajam Centro Komitetui tik tuomet, jei negalima sušaukti Visos Rusijos Sovietų Suvažiavimas.

B. SOVIETŲ VALDŽIOS ORGANIZACIJA ATSKIROSE VIETOSE.

SKYRIUS X.

Apie Sovietų Suvažiavimus.

53. Sovietų suvažiavimai susidaro šitaip:

a. Sričių—iš miestų Sovietų atstovų ir

apskričių (pavietų) suvažiavimų atstovų, po 1 atstovą nuo kiekvienų 25,000 gyventojų, o nuo miestų po 1 atstovą nuo kiekvienų 5,000 balsuotojų, bet ne daugiau kaip 500 atstovų nuo visos srities (oblast'),—arba iš gubernijos Sovietų suvažiavimo atstovų, renkamų pagal tą pačią normą (saiką), jeigu tas suvažiavimas įvyksta prieš pat srities suvažiavimą.

b. Guberniniai (provinciniai)—iš atstovų miestų Sovietų ir valsčių suvažiavimų, po 1 atstovą nuo kiekvienų 10,000 gyventojų, o nuo miestų po 1 atstovą nuo kiekvienų 2,000 balsuotojų, bet ne daugiau kaip 300 atstovų visai gubernijai (provincijai); o jei buna sušauktas apskritinis (pavietinis) Sovietų suvažiavimas prieš pat guberninį, tai rinkimus daro tąja pačia norma (saiku) ne valsčių suvažiavimai, o apskričių suvažiavimas.

c. Apskričių (rajonų, pavietų) Sovietų suvažiavimai susidaro iš kaimų Sovietų atstovų, po 1 atstovą nuo kiekvieno 100 gyventojų, bet ne daugiau kaip 300 atstovų visam apskričiui.

d. Valsčių Sovietų suvažiavimai susidaro iš atstovų visų kaimo Sovietų tame valsčiuje, po 1 atstovą nuo kiekvienos 10 Sovieto narių.

Pasarga 1. Apskričių suvažiavimuose dalyvauja atstovai Sovietų tų miestų, kurių gyventojų skaičius neviršija 10,000 žmonių; kaimo Sovietai tų vietų, kuriose mažiau kaip 1000 gyventojų, jungiasi savitarpyj rinkimui atstovų į apskričio suvažiavimą.

Pasarga 2. Kaimo Sovietai, turintieji mažiau kaip 10 narių, siunčia po 1 atstovą į valsčiaus suvažiavimą.

54. Sovietų suvažiavimus šaukia savojo ploto vykdomieji (pildomieji) Sovietų galios organai (Vykdomieji Komitetai) šių pastarųjų iniciatyva arba pareikalavus Sovietams vietų, turinčių ne mažiau kaip du trečdaliu to ploto gyventojų, bet niekaip ne rečiau kaip dvyk per metus srityj, sykį kas tris mėnesiai gubernijoje ir apskričiuose ir sykį kas mėnuo valsčiuje.

55. Sovietų suvažiavimas (srities, gubernijos, apskričio, valsčiaus) renka savo vykdomąjį (pildomąjį) organą—Vykdomąjį Komitetą, kurio narių skaičius neturi viršyti: a) srityj ir gubernijoje—25; b) apskriutyj—20; c) valsčiuje—10. Vykdomasai Komitetas pilnai atsako prieš išrinkusį jį Sovietų suvažiavimą.

56. Savo jurisdikcijos ribose Sovietų suvažiavimas (srities, gubernijos, apskričio, valsčiaus) yra augščiausia galia tam tikrame plote (teritorijoje); tarpuose gi tarp suvažiavimų tokią galią turi Vykdomasai Komitetas.

SKYRIUS XI.

Apie Atstovų Sovietus.

57. Atstovų Sovietai susidaro:

a. Miestuose—po 1 atstovą nuo kiekvieno 1,000 gyventojų, bet atstovų buna ne mažiau kaip 50 ir ne daugiau kaip 1000.

b. Kitose gyvenamose vietose (kaimuose, bažnytkaimiuose, stoveinėse (stanici), miesteliuose, miestuose su mažiau kaip 10,000 gyventojų, aūluose, viensėdžiuose ir kt.)—po 1 atstovą nuo kiekvieno 100 gyventojų, bet ne mažiau išviso kaip 3 ir ne daugiau kaip 50 atstovų kiekvienai tokiai vietai. Atstovo įgaliojimo ilgis—tris mėnesiai.

Pasarga. Tose kaimo apygardose, kur tatai bus pripažinta galima, tvarkymosi (valdymosi) klausimus tiesioginiai riša visuotinas susirinkimas tos vietos balsuotojų (rinkikų).

58. Einamiems reikalams Atstovų Sovietas renka iš savo tarpo vykdomąjį organą (Vykdomąjį Komitetą), susidarantį ne daugiau kaip iš 5 asmenų šiaip gyvenamose vietose, o miestuose į tą organą įeina po 1 nuo kiekvienų 50 Sovieto narių, bet ne daugiau kaip 15 ir ne mažiau kaip 3 išviso (Petrogradas ir Maskva—ne daugiau kaip 40). Vykdomasai Komitetas pilnai atsako tam Sovietui, kuris jį išrinko.

59. Atstovų Sovietą šaukia Vykdomasai Komitetas savo iniciatyva arba pareikalavus ne mažiau kaip pusei Sovieto narių, bet ne rečiau kaip 1 kartą savaitėj mies-

tuose ir 2 kartą savaitę šiaip vietose.

60. Savo jurisdikcijos sienose Sovietas, o atsitikime, nurodytame 57 paragrafo pasargoj, visuotinas balsuotojų susirinkimas yra augščiausia galia to ploto ribose.

SKYRIUS XII.

Sovietų Valdžios organų jurisdikcijos dalykai (atskirose) vietose.

61. Srities, gubernijos, apskričio ir valščiaus Sovietų galios organai, taip-pat ir Atstovų Sovietai turi atlikti štai kokias priedermes:

a. Vykdyti gyvenime visus įsakymus Sovietų galios atsakomų augštesnių organų.

b. Dėti visas pastangas, kad savo plotą (teritoriją) pakėlus kultūros ir ukio žvilgsniais.

c. Rišti visus klausimus, turinčius grynai vietinę svarbą (tam tikram plotui-teritorijai).

d. Suvienyti visą Sovietų veikimą ribose tam tikros teritorijos.

62. Suvažiavimams Sovietų ir jų Vykdomiesiems Komitetams priklauso teisė kontroliuoti veikimą vietinių Sovietų (vadinas, suvažiavimams srities Sovietų ir jų Vykdomiesiems Komitetams priklauso teisė kontroliuoti visus tos srities Sovietus; guberniniams suvažiavimams Sovietų ir jų Vykdomiesiems Komitetams priklauso teisė kontroliuoti visus tos gubernijos Sovietus, apart miestinių Sovietų, neįmanančių į sąstatą apskričių (paviėtų) suvažiavimų ir tt.); o sritiniams ir guberniniams suvažiavimams ir jų Vykdomiesiems Komitetams, be to, da priklauso teisė panaikinti nuosprendžius veikiančiųjų plote Sovietų, pranešus apie tai svarbesniuose atsitikimuose Centralei Sovietų vyriausybei.

63. Atlikimui priedermių, paskirtų Sovietų valdžios organams, prie (miesto ir kaimo) Sovietų ir (sritinių, guberninių, apskritinių ir valstinių) Vykdomųjų Komitetų įsteigiama tam tikri skyriai, kurie priklauso nuo prižiurinčiųjų skyrių.

DALIS KETVIRTA.

Aktyvė (veikiamoji) ir pasyvė (gaunamoji) rinkimų teisė.

SKYRIUS XIII.

64. Teisę rinkti ir patiems but išrinktiems į Sovietus turi,—nežiurint tikybos, tautos, apsigyvenimo vietos ir tt.,—štai kurie abiejų lyčių piliečiai Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos, kuriems iki rinkimų dienos bus sukakę aštuoniolika metų:

a) Visi, užsidirbantieji gyvenimą produktyviu ir visuomeniniai-naudingu darbu, taip-pat asmenys, užsiėmusieji namų darbu, užtikrinančiu pirmiesiems galėjimą dirbti produktyvų darbą, kaip antai: darbininkai ir tarnautojai visų rūšių ir skyrių, užsiėmusieji pramonėje, prekyboje, žemės dirbime ir tt.; valstiečiai ir kazokai-žemdirbiai, nesinaudojantieji samdomu darbu traukimui pelno.

b) Sovietų armijos ir laivyno kareiviai.

c) Piliečiai, priklausantieji kategorijoms (skyriams), pažymėtiems 64-tojo paragrafo 1-jame ir 2-jame posmuose, praradusiems gabumą dirbti iki šiekiam ar tokiam laipsniui.

Pasarga 1. Vietiniai Sovietai gali, leidus Centro vyriausybei, numušti žemyn amžiaus saiką, pažymėtą šiame paragrafe.

Pasarga 2. Iš asmenų, netapusių Rusijos piliečiais, turi aktyvę ir pasyvę rinkimo teisę taip-pat asmenys, nurodyti paragrafe 20 (Dalis Antra, Skyrius Penktas).

65. Neturi teisės nei kitų rinkti (balsuoti), nei patįs but išrinkti, nors jie ir priklausytų vienam viršui pažymėtų skyrių, štai kurie asmenys:

a) Asmenys, kurie samdosi darbininkus, kad traukus iš jų darbo pelną.

b) Asmenys, gyvenantieji įplaukomis, einančiomis ne iš darbo, kaip antai: procentai nuo kapitalo, pajamos iš biznių (apėmimų, užvedimų), įplaukos nuo turto ir tt.

c) Privatiniai pirkliai, prekybos ir komercijos (vaizbos) tarpininkai;

d) Vienuoliai (zokoninkai) ir dvasininkai visų bažnyčių ir tikybų.

e) Tarnautojai ir agentai buvusios (cario) policijos, specialio žandarų korpuso ir ochranos (slaptosios policijos) skyrių, taip pat nariai viešpatavusios Rusijoje šeimos;

f) Asmenys, legaliu (teisėtu) būdu pripažinti pamišėliais arba bepročiais, taip pat ir asmenys, esantieji kieno globoj ("apiekoj").

g) Asmenys, nuteisti už saumylis (saunorius) ir biaurius nusikaltimus neturi teisės balsuoti nei patys but išrinkti tam tikrą laiką, kurį nustato įstatymai arba teismo nuosprendis.

SKYRIUS XIV.

Apie rinkimų tvarką.

66. Rinkimai daroma pagal įsigyvenusį paprotį, dienomis, kurias skiria vietiniai Sovietai.

67. Rinkimai vyksta akyvaizdoj rinkimų komisijos ir vietinio Sovieto atstovo.

68. Jei kuomet Sovietų valdžios atstovas negali ten buti delei techniškų kliučių, tai jo vietą užima pirmininkas rinkimų komisijos, o jeigu šio ten nebuna, tai ją užima pirmininkas rinkimų (izbiratelnavo) susirinkimo.

69. Apie rinkimų ėjimą ir pasekmes sustatoma protokolas, su parašais rinkimų komisijos narių ir Sovieto atstovo.

70. Smulkmeniai rinkimų tvarką, taip pat ir dalyvavimą juose profesinių (darbo) ir kitų darbininkų organizacijų nustato vietiniai Sovietai, pagal Visos Rusijos Vykdomojo Centro Komiteto nurodymus.

SKYRIUS XV.

Rinkimų patikrinimas ir panaikinimas ir atstovų atšaukimas.

71. Visus rinkimų dokumentus paima tos vietos Sovietas.

72. Sovietas paskiria mandatų komisiją, kad patikrintų rinkimus.

73. Apie patikrinimo pasekmes mandatų komisija praneša tam Sovietui.

74. Sovietas išriša klausimą, jei kuo-

met buna abejojimo, katras kandidatas išrinktas.

75. Jei negalima susekti, ar tas ar kitas kandidatas yra išrinktas, tai Sovietas paskiria naujus rinkimus.

76. Jeigu rinkimai buna ištisai netikrai atlikti, tai klausimą delei rinkimų panaikinimo riša kitas iš eilės augščiausias Sovietų valdžios organas.

77. Vyriausias autoritetas delei Sovietinių rinkimų klausimų yra Visos Rusijos Vykdomasai Centro Komitetas.

78. Rinkikai (balsuotojai), nusiuntusieji atstovą į Sovietą, turi teisę jeib-kada jį atšaukti ir padaryti naujus rinkimus, pagal bendrąsias taisykles.

DALIS PENKTA.

BIUDŽETO TEISĖS.

SKYRIUS XVI.

79. Finansinė politika Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos šiuo pereinamuoju metu darbo žmonių diktūros tarnauja pamatiniam tikslui—eksproprijuoti buržuaziją ir prirengti sąlygas, reikalingas visuotinai lygybei Respublikos piliečių srityj turtų gaminimo ir paskirstymo. Tuo tikslu jinai imasi ant savęs uždavinį—suteikti Sovietų valdžios organams visas reikalingas priemones patenkinimui Sovietų Respublikos vietinių ir visa-valstybinių reikalų, nepaisant privatinės nuosavybės teisių.

80. Valstybinės įeigos ir išlaidos Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos yra sujungtos bendrajame valstybės biudžete.

81. Visos Rusijos Sovietų Suvaziavimas arba Visos Rusijos Vykdomasai Centro Komitetas nustato, kokios įeigų rūšis ir mokesčiai eina į bendrąjį valstybės biudžetą ir kokios eina vietiniams Sovietams; juodu taip-pat nustato mokesčių (taksų) ribas.

82. Sovietai antdeda mokesčius ir rinkliavas išimtinai vietos ukio reikalams. Visos valstybės reikalai patenkinama pinigais, skiriamais iš valstybės izdo.

83. Jokia išlaida iš valstybės izdo negali but padaryta be suteikimo tam kredito suraše valstybės įplaukų ir išlaidų arba be tam tikro Centralės vyriausybės nutarimo.

84. Patenkinimui reikalų, turinčių svarbos visai valstybei, tam tikri Žmonių Komisariatai suteikia vietiniams Sovietams reikalingas paskolas iš valstybės izdo.

85. Visos Sovietams teikiamos paskolos iš valstybės izdo, kaip lygiai ir paskolos, patvirtintos pagal apskaitymą vietiniams reikalams, yra jų vartojamos ribose apskaitymo—paskirstymo (paragrafai ir skirsniai) pagal tiesioginį paskyrimą ir negali but vartojamos patenkinimui kokių-nors kitų reikalų be ypatingo nutarimo Visos Rusijos Vykdomojo Centro Komiteto ir Žmonių Komisarų Sovieto (Tarybos).

86. Vietiniai Sovietai daro pusiaumetinius ir metinius apskaitymus įeigų ir išlaidų vietiniams reikalams. Apskaitymus kaimų ir valsčių Sovietų ir miestų Sovietų, dalyvaujančių apskričio (pavieto) suvažiavimuose, taip-pat apskaitymus apskričio Sovietų valdžios organų, patvirtina atatinami gubernijos arba srities suvažiavimai arba jų Vykdomieji Komitetai; apskaitymus miestinių, guberninių ir sritinių Sovietų valdžios organų patvirtina Visos Rusijos Vykdomasai Centro Komitetas ir Žmonių Komisarų Sovietas.

87. Išlaidoms, nepažymėtoms apskaitymuose, taip-pat jeigu nepakanka paskirtos pagal apskaitymą sumos, Sovietai reikalauja papildomųjų paskolų iš atsakomų Žmonių Komisariatų.

88. Jei truksta vietinio išteklių vietos reikalams patenkinti, tai Visos Rusijos Vykdomasai Centro Komitetas ir Žmonių Komisarų Sovietas suteikia vietiniams Sovietams pagalbos, reikalingos neatidėliojamų lėšų apmokėjimui, arba paskolos iš valstybės izdo.

DALIS ŠEŠTA.

Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos šarvaskydis (herbas) ir vėliava.
SKYRIUS XVII.

89. Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos šarvaskydis (herbas) yra štai koks: ant raudono dugno, saulės spinduliuose, paveikslas auksinio piautuvo ir aksinio kūjo, kuriūdviejų kotai kryžiai apačioj sudėti ir kuriuodu apsupa vainikas, padarytas iš javų varpų, ir su parašu:

a) Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika.

ir b) Visų kraštų proletarai, vienykitės!

90. Prekybos, laivyno ir armijos vėliava Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos yra iš raudonos spalvos audeklo, kurio kairiajame kampe, ties kotu, viršui, padėta auksinės raidės R. S. F. S. R. arba parašas: Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika.

Pirmininkas Penktojo Visos Rusijos Sovietų Suvažiavimo ir Visos Rusijos Vykdomojo Centro Komiteto—J. Sverdlov.

V. R. V. C. Komiteto Prezidiumo nariai: T. I. Teodorovič, F. A. Rovin, A. P. Rosengold, A. Ch. Mitrofanov, K. G. Maksimov.

V. R. V. C. Komiteto sekretorius—V. A. Avansov.

Vertė V. KOM.

Tris Broliukai

Klerikalai, tautininkai ir social-buržujai—tai visa „šventa traicė“. Šitų visų brolių vienodas priešinimasis revoliuciniam proletariatui, tai jų pirmutinė užduotis. Paimsim šitų visų trijų brolių geltonąją spaudą, tada pamatysime, kad kaip vieni, taip kiti yra atkakliausi niekintojai revoliucinio proletariato. Jų visų spauda tą patį rašo apie Rusijos proletariato valdžią, arba kaip jie sako „bolševikų valdžią“. Šitų brolių spauda vaduojasi paimtomis žiniomis iš buržuazijos geltonlapių. Kapitalistams ir buržujams plačiai išsiplėtojantis revoliucinio proletariato veikimas (toks kaip dabar Rusijoje, Vengrijoje ir Vokietijoje), kasa kapitalistinei-buržuaziškoms valdžioms duobę su amžino atsilsio patalu.

Paimkime klerikalų „Draugą“, „Darbininką“; tautininkų—„Lietuvą“, „Dirvą“, „Vienybę Lietuvninkų“ ir kitokius, taip pat ir lietuviškų social-buržujų, kaip „Naujienas“, „Keleivį“ ir panašius,—visi tą patį rašo: Rusijos bolševikai (revoliucinis proletariatas. S. P.), skerdžia, užmušinėja nekaltus Rusijos piliečius; pamatę kiek švariau apsirengusį žmogų, tuoj „nuplėšia“, ‘sumuša’ ir paleidžia nuogą. Visokių tie juodlapių nesąmonių prirašo apie Rusijos Sovietų valdžią. Jie tą rašo pataikaudami šio kapitalistinio surėdymo tvarkai, ir jie nenori, kad proletariatas, nušlavęs šitą netikusią tvarką, pasiimtų į savo rankas šalies ar šalių tvarkymo vairą.

Klerikalai stoja už krikščioniškai-demokratiško tvarkymo būdą su mokačiu „Sveika Marija“ karalium, kur nekrikščioniui nebūtų toj šalyj vietos. Tautininkai nori sau tokios „demokratijos“, kur patriotiškas kunigaikštis (kaip buvusieji Vytautas, Gedeminas, Keistutis) sėdėtų Vilniaus pilij ir pumpuotų patriotizmo dvasią į gyventojų jausmus. Kas nenorėtų but patriotu, tam būtų suteikta keletas patriotiškų nagaikų kirčių. Social-buržujai stoja už dabar-

tinę Vokietijos social-buržuazišką valdžią, kuri žudo revoliucinio proletariato vadovus, kaip dd. R. Luksemburg, K. Liebknechtą ir šiaip proletariato paprastus narius, neduodama pasiimt į savo rankas šalies tvarkymo.

Vienas lietuviškas social-buržujus p. P. Grigaitis sakydamas prakalbą, pasakė: kad Rusijos bolševikų valdžią palaiką raudongvardiečių durtuvai; toji gvardija susidedanti iš latvių ir chinų gerai apmokamų žmonių. Tas social-buržujus meluoja ir galo nepakavoja. Kaip žinia, Rusijos Sovietų valdžios karinės spėkos, rodosi, nepasiekia nė pusės milijono kareivių, o Rusijos gyventojų yra pusantro šimto milijonų su viršum. Iš šitos Rusijos gyventojų skaitlinės paimsime trečią dalį, tik 50,000,000, kurie galėtų imt rąkon ginklą ir kariaut prieš tą 500,000 Sovietų valdžios kareivių armiją. Rodosi, jei gu būtų Rusijos žmonės priešingi skaičiuje 50,000,000 vyrų Sovietų valdžiai, tai jie galėtų raudongvardiečius užmėtyti kepurėmis. Bet pasirodo, kad social-buržujų ir kitokių gaivalų pasakos apie Sovietų valdžią yra bauriausias melas. Rusijos proletariatas, matyt, pilnai patenkintas Sovietų valdžia ir nedaro mažiausio priešingumo, kad ją prašalinus, kaip padarė su social-buržuazine Kerensko valdžia.

Klerikalai, tautininkai ir social-buržujai vaduojasi tik geltonosios spaudos paleistais melais apie Rusijos Sovietų valdžią, bet jie nesivaduoja ir netalpina savo juodlapiuose teisingų žinių apie Sovietų valdžią kaip J. Reedo, Santeri Nuortevos, Williamso, pulkininko Robinso, buvusio viršininko Amerikos Raudonojo Kryžiaus misijos Rusijoje ir daug kitų.

Taip, jūs reakcionieriai, ištikimai tar naujat kapitalistinėms valdžioms, bet darbininkai mato jusų išdavikiškus darbus ir jie baurisi jais. Ateis laikas, kada turėsite stot su nuogu veidu prieš revoliucinio proletariato tribunalą su atskaita.

S. Pašulnietis.

Visuomenės Perversmai Pagal Proletariato Pasauliožvalgą

ANUPRAS A. KARALIUS.

I. Apsišvietusio Proletariato Mokslas.

Jokiai kitai visuomenės klesai taip daug nerupi, kad dabartinis kapitalistinis išnaudojimo surėdymas žūtų, kaip sąmoningam proletariatui. Klesiniai susipratę darbininkai nenuilstančiai veikia, organizuodami darbininkus, platindami klesinį supratimą, kad alginei vergijai padarius galą.

Darbo žmonės, kad galėtų gyventi, turi pardavinėti savo darbo pajėgas kapitalistams; o šie stengiasi juos kuodaugiausiai apvogti; tad darbininkai turi panešti didelį skurdą; ir delei to eina klesų kova. Susipratę apsišvietę darbininkai mato, kad kapitalizmas yra priežastis didelių vargų ir skurdo turtais apkrautame pasaulyje, tad jiems ir rupi kapitalistinę tvarką panaikinti.

Mašinų darbas ir jo didelis padalinimas davė pamatą proletariatui augti; technikos tobulinimasi, tobulino dirbtuvių darbininkų protą, o vis didesnis išnaudojimas ir skriaudos auklėjo juose didesnę neuzsiganėdinimą; klesų kovai paaištrėjus ir dirbtuvių darbininkai pradėjo kovoti su kapitalistų klesa ne vien ekonominiiais budais, bet ir nauju socializmo mokslu.

Technikos įnagių išsiplėtojimas, pramonės evoliucija, sudarė pamatą, ant kurio išaugo socializmo mokslas ir atsirado socialistų judėjimas. Žmonių visuomenės apsišvietimui yra ekonominių (o paskui) visuomenės santykių keitimosi pasekmės. Karolius Marksas sako, kad "dirbimo budas materialiam gyvenime sprendžia abelną visuomenės išvaizdą; protinio ir dvasinio gyvenimo bėgius". Vyriausias socializmo mokslo pamatas yra materialistinis istorijos supratimas.

Materialistinis istorijos supratimas aiškina: kad, keičiantis dirbimo būdui, keičiasi ir visuomenės stovis: kapitalizmas yra pasekmė ilgų technikinių perversų eilės, ir kad jį ekonominis visuomenės plėtojimosi

įstatymas stumia į visuomenės perversų verpetą ir verčia užleisti vietą pramonės demokratijai.

Gamtininkai seniai prirodė, kad organiška gyvybė mainosi, kada jos gyvenimo aplinkybės keičiasi. Darvinas faktiškai prirodė, kad bėgyje visų organiško pasaulio amžių, organišką gyvybę turėjo taikytis prie naujų gyvenimo aplinkybių arba žūti kovoje už buvį. Bet liko soc. mokslui išaiškinti, kodel visuomenės surėdymai keičiasi? K. Marksas ir F. Engelsas, socializmo mokslo tėvai, prirodė, kad, kada atsiranda naujas reikmenų gaminimo budas, gema naujos gyvenimo sąlygos, kurios pastato visuomenei naujus reikalavimus, prie kurių turi prisitaikyti naujas surėdymas. Žmogus, kaip ir kiti gyvi daiktai, priverstas taikytis prie naujų gyvenimo aplinkybių. Bet žmogus skiriasi nuo visų kitų gyvųjų, kad jis, įrankius išrasdamas, gali pavergti gamtą savo naudai.

Socializmo mokslas mokina, kad socialė revoliucija nėra gvoltas žmonių sukilimas be pamato. Barikados ir civilės karės nereiškia socialę revoliuciją. Vergų sukilimai prieš valdančią luomą vergijos gadyneje, tai nebuvo socialės revoliucijos. Nors sukilę gladiatoriai Romos valstybėje butų nuvertę juos valdančią luomą, patįs butų tapę vergijos palaikytojais. Vergija toje gadyneje buvo abelnas dirbimo budas, kuris palaikė visuomenę. (T bus)

Paryžiaus Komuna, Marksas sako, "tai buvo pamatiniai darbininkų klesos valdžia, produktas (išdavus, vaisius) darbininkų klesos kovos, prieš išnaudotojų klesą, tai buvo galų gale atrastoji politikos forma, prie kurios galima įvykdyti ekonominis darbininkų išliuosavimas".

Rusų Sovietų Respublika stovi Paryžiaus Komunos pamatais. Kurie smerkia Sovietų valdžios formą, tie tuo patim smerkia ir Markso užgirtą politikos formą.

Nepameta Prietarų

Mes nesistebime, kad buržuazija ir jos pasamdyta kunigija nuolat kartoja, kad moters yra silpnos ir negalinčios lygintis vyrams. Jie taip kalba, bandydami įtikinti save ir kitus, nes jiems yra negeistinas moterų išsiliuosavimas iš jų vergijos. Jiems moteris, tai žaislas, kurį jie naudoja savo gerovei. Jie žino, kad išigijus daugiau laisvės moters nesiduos savęs išnaudoti visokiems saumylių tikslams. Delto jie kartoja ir kartoja tą nudėvėtą "argumentą" prieš moteris.

Stebėtina, kad darbininkų tarpė, ir tai dar tokių, kurie save vadina "socialistais", randasi nemaža tokių vyrų, kurie irgi panašiai mano. Jie pamato vieną-antrą atsitikimą gyvenime, kur moters parodo daugiau silpnų ypatybių, negu vyrai, tai jau ir šaukia, kartoja tą nudėvėtą buržuazijos ir dvasiškijos pasaką prieš moteris. Net susirinkime, kur esti ir moterų, atsistoja tokie "kritikai" ir šaukia: "bobos", "jos nieko nežino" ir panašiai. Esu girdėjęs tokių kolonijų gana daug. Žinoma, žmogus pažįstas žmonijos istoriją, žinantis kokiose aplinkybėse moters gyveno keliolika šimtų metų atgal, tokiose kritikose daugiau nieko nemato, kaip tik nežinystės demonstraciją.

Gal ir tiesa, kad pas moteris šiandien matosi daugiau silpnų ypatybių, negu pas vyrus, bet žinant jų padėjimą, nuo pradžios civilizacijos iki šių dienų, reikia tik pasidžiaugti, kad pas jas užsiliko tiek pastovumo. Augustas Bebelis savo knygoj "Moteris ir Socializmas" (psl. 129) ve ką sako: "Paprastai moters jausmingumas labai tobulinama ir auklėjama, o jos protavimo gabumas varžoma ir slėgiama. Todėl ji ir serga dabar tikra jausmų ir vaidentuvės hipertrofija ir pertai pasiduoda įvairiems apsigavimams ir prietarams, tiki įvairiems stebuklams, o tas, savo keliu, yra nepaprastai derlinga dirva tikėjimiškoms ir kito-

kioms šelmystėms ir vienkart su tuo,—paprastus reakcijos ginklas. Nevisai teapsišvietę vyrai rugoja ant tokio dalykų stovio, nėra jie patįs nuo to kenčia, vienok nesistengia prašalinti tų bjaurių apsišėkimų, nes jie ir patįs iki ausų paskendo įvairiuose prietaruose".

Engels'as, Morgan'as, Bachofen'as ir kiti, kurie studijavo primityviškų šeimynų padėjimą ir senovės moteris, mums parodo, kad matriarchato gadynėj moters buvo gudresnės, negu vyrai, kad jos buvo tvirtos fiziškai ir dirbo visokius darbus. Taipogi net proto svarumas buvo toks-pat kaip vyrų. Kolumbus, atvažiuavęs Amerikon matė, kad indionai kariavo lygiai moters, kaip ir vyrai. Senovėje moters buvo visame lygios vyrams, tik išsivysčius privatiškai nuosavybei moters liko pavergtos ir nuo to laiko iki šių dienų jos yra laikomos vyrų vergėmis. Delto nėra ko stebėtis, jeigu jos kiek atsilikę.

Tie mūsų "kritikai" vietoj šaukti bereikalingai prieš moteris, geriau padarytų, kad pastudijavę žmonijos istoriją, pagelbėtų moterims šviestis. Vietoj įžeisti moteris, vietoj daryti jas nervuotomis, geriaus tobulinti jų protą ir tada nereiks šukauti. Buržuazija ir dvasiškija tobulina moterų jausmus, nes, anot Bebelio, jie turi naudą iš to, bet mums reikėtų nesėkti jų, mums reikėtų šalintis nuo jų ir kartu traukti nuo jų mūsų drauges moteris.

Niekinti moteris vien tik delto, kad jos atsilikusios apšvietoj, arba kad jos skirtingos lyties, tai būtų nusenęs prietaras. Teisingai Bebelis sakė, kad tokie vyrai parodo tik kad jie pats paskendę iki ausų prietaruose. Jeigu matome, kad moters atsilikę, tai ne įžeidimais jas kelkime, bet draugiškais patarimais ir teisingais, mandagiais pamokinimais.

Mūsų progresyviškos draugės parodė daugiau darbininkų klesos sąmoningumo, negu vyrai. Jos nekovoja prieš visus vyrus, bet prieš tam tikros klesos, t. y. prieš išnaudotojų klesos vyrus. Manau, neras-

tum nei vienos jų tarpe, kuri manytų, kad visi vyrai yra moterų vergėjai.

Vyrai ir moters darbininkų klesos privalo kovoti prieš vyrus ir moteris kapitalistų klesos. Musų priešai ne lytyj, bet klesoj.

Burdingonas.

Rusijos Darbininkai ir Kunigija

Skurdo ir vargo Rusijos darbininkai iki susilaukė sau šviesesnių dienelių. Caro laikais Rusijos darbininkai neturėjo savo darbininkiškų knygų nei laikraščių; net ir apie savo reikalus darbininkai negalėjo kalbėti; sunku buvo, dažnai ir negalima gauti jokios darbininkiškos knygelės. Už skaitymą darbininkiškų knygų caro valdžia skyrė didžiausias bausmes. Neturėdami darbininkai savo spaudos, skaitė dvasiškus šlamštus. Dvasiškijai, kaip caro tarnams, tas labai patiko, ir už uždraudimą spausdinti darbininkiškas knygas ir laikraščius jie caro valdžiai buvo dekingi. Tai gi tuo tarpu dvasiškijos patriotai skubiai griebėsi varyti savo juodą darbą tarpe darbininkiškos minios. Daugelyj vietų, ypač ten, kur darbininkai skurdžiai gyvena, apie savo reikalus darbininkai galėjo kalbėtis tik tarpe savęs. Dauguma net ir susipratusių darbininkų, bet siaurai suprasdami savo reikalus, nedrįso aiškinti kitiems apie kunigijos juodus darbus, jie tuomi prisidėjo prie palaikymo ilgesnės vergijos darbininkų tarpe. Atsispirti prieš vergijos palaikytojus kiek daugiau susipratę darbininkai negalėjo,—sunku buvo be savo spaudos. Pagalios radosi prielankūs darbininkams vadovai, kurie palikę suvargintą Rusijos šalį persikėlė į užrubežius ir ten laisvai pradėjo kelti Rusijos darbininkus iš ilgo ir sunkaus vergijos miego. Toliau ir daugiau atsirado pasišventusių žmonių, kurie nesigailėjo savo vargo nei triuso ir kiek galėdami dirbo dar-

bininkų naudai. Pagaliaus ir Rusijos darbininkams prašvito šviesi dienele—atgavo savo laisvę ir spaudą. Caro tironiška galė į pelenus subirėjo. Jo buvusiems pavaldiniams irgi paliko riestai: turėjo eiti į tuos pačius dvokiančius kalėjimus, kuriuose pirmiau darbininkų vadai kankinosi. Džiaugsmo ašaromis apsipylė Rusijos darbininkai, nes gavo laisvės; pradėjo keltis iš miego visa Rusijos šalis. Dauguma darbininkų, ligi šiol miegojusių letargo miegu, susyk suprato, kuo esą ir pradėjo šviesti tamsesnius savo brolius darbininkus. Darbas eina gana greitai; metai su viršum suėjo, kaip Rusijos valdžia perėjo į darbininkų rankas, o jau kas jų nuveikta, kiek jų darbo jau padaryta; jie savo šalį jau dalinai išgydė nuo ligų, kuriomis buvo užkrėtęs caras su savo činovnikais. Jau dabar tik neišmanėlis gali sakyti, “kam mums šito reikia, gyvenkime, kaip gyvenome, nes darbdavių ir darbininkų reikalai tie patys... Kam mums darbininkiškoji kultūra, kad kapitalistiškoji augštesnė”... Susipratę darbininkai šviečiasi ir kelia kultūrą savotiškai... ir tikrai galima tikėtis, kad visose šalyse darbininkai įgys sau prigulinčias teises ir paims valdžią į savo rankas...

Dabar grįžkime prie kitų šalių darbininkų gyvenimo.

Paėmus Rusijos darbininkams šalies tvarką į savo rankas, kitų šalių darbininkai taipgi pradėjo smarkiai veikti, ir jų darbas turi dideles pasekmes. Bulgarijos, Austrijos ir Vokietijos darbininkai, kiek girdėtis, eina Rusijos darbininkų pėdomis. Mes tikime, kad tas pats likimas patiks Angliją, Prancuziją ir podraug Ameriką. Už tai yra garbė Rusijos darbininkams, nes jie pirmutiniai padarė galą savo kapitalizmui ir įsteigė socialistišką respubliką, kurioje plevėsuoja laisvės ir lygybės raudona vėliava.

Seiniškis.

Pažadinimas

Pažinkime kelią tikros šviesybės,
Ir eikime linkui laisvos ateities;
Ruoškis broslau ir sesute,
Ruoškis tėve ir močiute,
Pratinkit mažus vaikelius...

Slenka mūsų gyvenimo dienos nepaprastu greitumu. Keičiasi viskas ir keičiasi nesulaikomai. Keičiasi ir žmonių protiškas susipratimas, bet tik dėja ne visų. Ir tik delei tos paprastos priežasties, kad dabartinėj žmonių draugijoje randasi dvi stambios kovojančios klesos—kapitalistų klesa ir darbininkų klesa. Kapitalistų klesa, susidėjusi iš įvairių luomų: piniguočių, dyka-duonių, apleido visas padorumo ribas beslėpindama darbininkų klesą. Ir ji darė ir tebedaro tai, idant pasilikus amžiniais valdonais ant vargingojo proletariato. Darbininkų gi klesa, besigindama nuo bjaurių buržujų godumų, priversta liko karts nuo karto jieškoti vis tobulesnių, doresnių organizacijos būdų. Ir tik ačiu tokiai žmonijos nelygybei, darbininkų klesa darėsi turtin-gesnė visokiame žinojime. Ypač gana gerai pradėjo pažinti darbininkai save ir savo klesos reikalus, kuomet parodė jiems kelią tikri darbininkų mokytojai—Karolius Marksas su Fr. Engelsu. Nuo to laiko, tai ir žymiai pradėjo organizuotis darbininkai visame pasaulyj iki šių dienų.

Dabar jau matoma visiems, kokią nau-dą neša darbininkų susivienijimas į tarp-tautinį ryšį. Matome, kaip karunuoti ka-raliai griuva nuo sostų, kaip darbdaviai nu-lankiai išpildo darbininkų reikalavimus. Ir antgalo matom ir girdim, kaip viso pasa-ulio šalyse dreba iš baimės turtų valdonai su visais savo tarnais,—dvasiškais ir svie-tiškais apaštalais. Ir tik delei to paprasto dalykėlio, kad liaudis organizuojasi į ga-lingą frontą kovon už socializmą. Malonios žinios vis pasiekia mus, kad tai šian, tai ten vis darbininkų eilės didėja ir vis įgija naujus laimėjimus.

Bet gaila ir liudna, kad tokioje pir-

myneigoje pirmutiniai visuomet buna vy-rai darbininkai... Kame gi moters darbi-ninkės? Kokie jų troškimai? Nejaugi jos mano buti amžinomis kapitalizmo vergė-mis? Argi jos tikisi, kad visą laimę iškovos vieni vyrai?—Taip, jos mano, ir tiki, bet ne visos. Nors, ir maža dalelė, bet jau yra tikrai protaujančių, kurios rupinasi darbi-ninkų klėsos reikalais kartu su draugais vyrais. Tokių jau randasi svetimtaučių darbininkų tarpe, o taip-pat ir lietuvių tarpe. Lietuvių darbininkų moterų bure-lis netik kad spėjo susiorganizuoti į tokią prakilnią organizaciją, kaip Lietuvių Mo-terų Progresyvis Susivienijimas Amerikoje. bet jos dar neatlaidžiai kovoja kartu su draugais vyrais ir L. S. Sąjungoje. Ir jos daro tai, žinodamos, jog jos yra lygios vy-rų draugės; jos žino, kad ir jų reikalai tie patys, kaip ir vyrų ir antgalo jos žino, kad ir jos privalo kovoti prieš bjaurią kapita-lizmo sistemą, kaip ir viso pasaulio darbi-ninkai! Bet ir vėl klausimas: kodėl gi taip maža dalis moterų jaučiasi skriaudžiamomis darbininkėmis? Kur gi toji didžiuma mūsų sesučių ir kodėl jos nepasirodo dar-bininkų judėjime? Atsakymas lengvas ir aiškus, vienok skaudus,—kad milžiniška didžiuma tų sesučių dar tebeliuliuoja vy-liugingų prietarų liekanose. Toji didzi-uma moterų netik kad nemato reikalo gel-bėti save ir darbininkišką savo klesą, iš po kapitalizmo jungo, bet ji dar nesijaučia nei to, kad yra religišku parazitų-kunigų žais-me. Ir ačiu tokiai tų moterų nežinystei, mūsų kova pasidaro daug sunkesnė. Sunki ji todėl, kad mūsų eilės neužbaigtos orga-nizuoti. Mūsų organizacija reikalauja mi-lionų vyrų ir moterų! Žodžiu, ji reikalauja, kad viso pasaulio darbininkai susivienytų po tarptautine socialistų vėliava; tik tada bus lengva laimėti tai, ko pageidaujame.

Todel, brangios sesutės, paliaukit bu-ti klerikalizmo dumblyne! Išėikit į prole-tariato kovos lauką ir stokite į eiles kovo-tojų prieš skriaudas! Dalyvaukite darbinin-kų parengimuose: prakalbose, paskaitose,

etc.; skaitykit darbininkų leidžiamus laikraščius ir knygas ir kartu platinkit juos. Gvildenkite visur darbininkų klausimus ir sekite pėdomis mūsų brolių darbininkų Europoje, kurie rodo mums kelią prie išsiliuosavimo. Stokite į Lietuvos Moterų Progresyvių Susivienijimą ir Lietuvos Socialistų Sąjungą. Jeigu kur dar nėra L.M. P. S. ar LSS. kuopos,—sutverkime jas. Taip-pat stokime ir į Lietuvos Darbininkų Literatūros Draugiją, kuri leidžia darbinikiškas knygas.

Negana to. Tėvai ir motinos pratinkite savo kudikius pažinti vargus darbininkų šioje tvarkoje. Neleiskite jų į kunigines mokyklas, kad ten kokios fanatikės “minyškos” jų jaunučius protus nenuodytų nusidėvėjusiais prietarais. Pratinkite taipopat lankyti darbinikiškus susirinkimus, prakalbas ir paskaitas. Duokite jiems skaityti socialistų literatūrą. Tiktai šitaip darydami, broliai ir sesutės, pasiliuosuosime mes iš tos namų nevalios,—iš kapitalizmo vergijos.

Todel visi ir visos stokite į darbą! Momentas mus šaukia veikti! J. Aceris.

PASAULIO PUOŠĖJAS

Dar neseniai mūsų ponai turčiai šaukė: “visi išvien prie darbo!” Visur tik mašinos užė, aplinkui darbininkai judėjo, ugnis žė-ravo, geležis tirpo, darbininkų prakaitas liejosi. O turčiai tik gėrėjosi.

Bet šandie jie jau uždaro dirbtuves ir jau šimtai tukstančių darbininkų išmesta iš dirbtuvių, gatvėmis vaikščioja nusiminę nuo dirbtuvės prie dirbtuvės siulydami savo raumenis parduoti, bet ponas jau jų nereikalauja. Dabar tau bado šmėkla ir mirtis žūri tiesiog į akis. Ponas nepageidauja jau darbininkų galingų rankų, nes tos galingos rankos prigamino daugybes turtų. Darbininke, drauge, tik pažvelgk į didžiausius sandėlius, ten pamatysi daugybes tavo prigamintų reikmenų. Bet ar tu jais naudosies?

Darbininke! Tavo galinga ranka sutvėrė turtų daugybes: iškošei auksą, pripildei bankas, net grindįs linksta; tu, darbininke, išpuošei pasaulį grazybėmis, sutvėrei turtus ir tu negali jais naudotis.

Tai kas tavo turtais naudojasi?—Naudojasi turčiai, kurie šaukė: “visi švien prie darbo”! Jie naudojasi mūsų turtu, jie gyvena dailiausiose vietose, puikiausiuose rumbuose, kur blizga tik auksas. Jiems griežia puikiausios muzikos, visur ir viskas yra jiems prieinama ir galima, jiems visame pasaulyj atidari rubežiai, jiems pasaulio rojų tu sutvėrei ir jie gyvena ir gėrisi.

O tu darbininke, pasaulio puošėjau, turtų tvėrėjau, kur ir kaip tu gyveni? Tu gyveni sukrypusioj, aplūzusioj lušnelėj. Aplinkui tavo lušnelę puošia tik purvynas ir sąšlavos, tu tik sąšlavų ir dulkių kvapsnį kvėpuoji.

Darbininke, kodėl tavo lušnelėj niekas neblizga? Visur tik dievo sutvėrimėlių apgraužta, apteršta, visur tik skarmalai matosi, šeimyna nusiminus, visur nuliudimas, nedateklus ir bado šmėkla žiuri į akis. Vaikučiai skarmaluose, pusnuogiai, jų veideliai išblyškę, pamėlynavę, maldauja duonos, verkia; o šiaurės vėjas per plyšius lušnelės švilpdamas pritaria jiems.

O, koks rūstus reginys: vienoj pusėj rojus ir puikiausių muzikų griežimas, kitoj pusėj nuliudimas, skurdas, badas, vaikučių verksmai, rodos jie apleisti yra viso pasaulio,—tik vien badas ir šiaurės vėjas maloniai juos glosto.

Darbininke, pasaulio puošėjau! Kodėl tu tokį sau gyvenimą pasirinkai? Nejaugi tau toks gyvenimas geriau patinka? Tu sukrovei turtus, papuošei pasaulį ir kitam atidavei. Jis (turčius) pasisavino ir naudojasi tavo sutvertom gėrybėm ir gamtos grazybėm. O tu, darbininke, esi atskirtas nuo pasaulio gėrybių ir gamtos grazybų. Nejaugi tu, darbininke, pasaulio turtų tvėrėjau, esi vertas gyventi tik tokioj lušnelėj?

Darbininke! Apsvarstyk! Tu pasaulį

papuošei, prigaminai turtų daugybę ir atidavei kitam, o pats likai ant prapulties kranto belaukiant mirties. Nejaugi tu, darbininke, negali sunaudoti savo pagamintų turtų, kad kitiems atiduoti juos?

Draugai, darbininkai ir darbininkės! Švieskitės, skaitykite tikrus darbininkiškus laikraščius ir knygas, kurie nušvies jums jusų ateitį.

Draugai ir draugės! Organizuokitės į tikras darbininkų organizacijas, kaip tai: LSS. ir LMPS. Tada tik šviesos spindulėlis pasieks jusų lušneles ir tada tik jus turėsite tikrą gyvenimą. Jusų nieks neskriaus, neišnaudos ir tada tik brolybė ir lygybė ant pasaulio užžibės. V. Bagaciunas.

Moterų darbininkių Užduotis

Paėmus bile kokį kapitalistų laikraštį, kožnam beveik rasime moterų skyrius, kuriuose neva aprašinėja moterų reikalus. Bet paprastai tie moterų reikalų aprašinėjimai nėra darbininkų reikalai, o tik turtinųjų moterų reikalai, kurios gyvena pertekliuj. Paprastai viršminėtų moterų reikalų aprašymų autorės yra aktorės, šokikės, arba viena-kita netinginė kapitalistė. Turinys tų raštų daugiausia susideda iš madų, apie įvairius papuošalus, apie gorsetus, kurie dabina figurą, apie geresnius pudorius ir dažus veidui tepti, apie plaukų dažymą, su-raitymą ir tt.

Rodos, šitokio turinio straipsniai nieko bendra neturi su tukstančiais ir milijonais darbininkių moterų, kurios visai nesvajuoja apie minimus patarimus bei receptus. Nes darbininkių moterų reikalai labai daug skiriasi nuo turtuolių moterų reikalų. Darbininkių svarbiausia užduotis, tai yra, kaip palaikyti gyvybę kune, kovoti už pagerinimą savo buvio ir savo kudikių buvio, —abelnai, kaip padaryti šioki-tokį gyvenimą šioje netikusioje kapitalistiškoj gady-nėj.

Privatiškos nuosavybės žydėjimo ir

kapitalistinės diktatūros laiku verste verčia moteris prie klesinio susipratimo, stoti į eiles su savo draugais vyrais ir kovoti su priespauda.

Abelnai imant, moters yra toliau atsilikusios nuo klesinio susipratimo, negu vyrai. Kas do priežastis tame? Manau, kad geriausias atsakymas tiktų į minimą klausimą, tai priežastis tame, kad moters per praėjusius šimtmečius, nesirupino apie apšvietą, mokslą, o tik užsiganėdino tuomi, kad jos "moters" yra. Žinoma, pristesti šitą kaltę joms negalima, nes tuomet buvo jau tokios aplinkybės ir mokslas bei apšvietas joms buvo neprieinama, užginta. Tuomet manyta, kad moterims apšvietas nereikalinga.

Bet dabartinis gyvenimo perversmas daug skiriasi nuo praeities; šie darbininkės moters gyvenimas kitoks. Šiame dvidešimtam amžiuje moters privalo pažinti savo reikalus ir tobulintis. Moters privalo šiose dienose kovoti už geresnį buvį išvien su vyrais ir studijuoti klesinius reikalus. Patartina lietuvišioms darbininkėms prigulėti prie darbininkiškų organizacijų, kaip tai: prie LSS. ir L.M.P.S. ir LDLD. Šios trys organizacijos yra grynai darbininkiškos; jų vienintėlis tikslas—kovoti už pilną laisvę ir liuosybę darbininkų klesos. Taip pat moters privalo daug skaityti darbininkiškos literatūros ir laikraščių. Geriausia moterims skaityti "Moterų Balsas" ir "Laisvė", taip jau, kurios moka rusiškai skaityti, skaitykite "Novy Mir"; angliškai— "Revolutionary Age".

Svarbiausia moterų užduotis, tai studijuoti socializmą, t. y., ateities tvarką, kuri paliuosuos kaip vyrus, taip ir moteris iš kapitalistinės vergijos. K. Armonas.

Tai "bezgramotnas" draugas Jukelis, kaip sakė, taip ir sako darbininkams prakalbas, o "gramotnasis" Ašara, kuris buvo pasiryžęs tą draugą apdrėbti purvais, net jo neįvardijęs, matomai pats sau akis aplipdė ir... nutilo!
Ilgavyzis.

PAVASARIS

Malonus ir gražus pavasaris atėjo. Skaisti saulutė ant giedro dangaus šiltais savo spinduliais žiburiuodama išrėdė žemę iš storių žiemos ledų ir padeda upėms ir ežerams sutraukti ledinius žiemos pančius. O linksmas vieversėlis, skraidydamas po saulės spinduliais, linksmi gieda pavasario daineles ir sykiu visą prigimimą žadina iš sunkaus žiemos miego. Girios, pievos ir dirvos keliasi, tarytum iš ilgo, gilaus šimtmetinio miego, pasipuošę žaliais lapais ir baltais žiedeliais, skleidžiančiais visur savo malonų ir gaivinantį kvapą.

Drauge su pavasario atgimimu ir darbininko veidas nušvinta bent ant valandėlės. Visi, seni ir jauni dideli ir maži, su dideliu džiaugsmu sutinka pavasario grožybę.

Tokį-pat, net ir didesnę džiaugsmą dabar jaučia Rusijos gyventojai, nes jie sulaukė linksmos pavasario dienelės. 1917 metais, 8 dieną kovo, visi Rusijos gyventojai nusikratė savo didžiausio slogučio. Ta diena, Rusijos darbininkų atgimimo diena, tai pradžia pavasario jų ilgai slogintam kraštui. Tą dieną pasklido balsas po visą pasaulį, molonesnis balsas ir už vieversėlio, pranešantis viso pasaulio darbininkams labai malonią naujieną.

Supranti, mielas brolau, apie ką kalbu. Kalbu apie nuvertimą Rusijos caro nuo sosto ir perėjimą valdžios į darbininkų rankas. Juk žinai, kad per tiek metų Rusijos darbininkai buvo spaudžiami; jie buvo, tarytum, tamsiame kalėjime uždaryti ir dar storais geležiniais pančiais surakinti ir kartais visai užmušami. Caras visokias pinkles statė del darbininkų, iki pats sau galą gavo. Rusijos darbininkai suprato, ko yra verti beširdės ir neteisingos valdžios už-

taisyti žabangai. Todel visi Rusijos darbininkai, kaip vienas, stojo į kovą, atmetė visas valdžios reformas ir sykiu juos (žabangus) naikino. Jie geriau velijo sau numirti, negu išsidėti savo žmogiškų teisių, už ką jie ir kovojo su caro ir kapitalistų bernais.

Vargo Rusijos darbininkai per ilgus metus, gludėjo neapsakomuose persekiojimuose, kentė didžiausius vargus; ilgai budami uždaryti tamsiame kalėjime, baisiai suvargo, sunyko, ir nuo kitų pasaulio tautų pasilikę buvo. Vienok nepražuvo Rusijos darbininkų brangiosios laisvės viltis! Susipratusieji Rusijos darbininkai nuolat dirbo, krutėjo, žadino savo brolius nuverstti caro valdžią, naikinti užtaisytus jiems žabangus ir nuolat reikalavo laisvės, nes be laisvės nei vienas žmogus gyventi negali. Rusijos darbininkų susipratimas ėjo vis didyn ir didyn, reikalavimai tankyn ir tankyn ir vis kas-kart smarkesni. Ilgai caro valdžia nenorėjo darbininkams nusileisti. Bet pagaliaus Rusijos darbininkų kantrumas išsibaigė, ir 1917 m. nutrenkė carą nuo sosto, o šalies valdymą paėmė į savo rankas.

Jau metai su viršum, kaip Rusijos darbininkai valdo savo šalį be jokios baimės, ir jie moka geriau sutaisyti šalies tvarką, negu carai arba kapitalistai.

Draugai darbininkai! Ar ilgai mes miegosime? Ar ilgai duosime save išnaudoti kapitalistams? Subruskime, nes nuo mūsų priklausė pasaulio gerovė; sekim Rusijos darbininkų pramintu keliu, paduokim jiems savo ranką ir išvaduokim pasaulį iš kapitalistiškos vergijos.

Į darbą, draugės ir draugai, mes laimėsime!

Seiniškis.

APŽVALGA

LAWRENCE'O STREIKAS.

Lawrence'o streikas da vis tębesitėsia. "Bosai" su policijos pagalba persekioja darbininkus visokiais budais, bet darbininkai nepasiduoda.

Streikuojančių darbininkų kudikiai badauja. Susipratę darbininkai visur renka aukas parėmimui Lawrence'o streikierių, ypatingai badaujančių kudikių, kuriems stoka pieno ir kitų gyvenimo reikmenų. Mes tikime, kad LMPS. kuopos bei narės neatsilikis nuo kitų susipratusių darbininkų rėmimo streikierių jų kovoj su išnaudotojais.

ANGLIJOS TARNAITĖS ORGANIZUOTOS.

Anglijos tarnaitės, dirbančios privatiškuose turčių namuose, susiorganizavo į unijas ir išreikalavo sau 8 val. darbo dieną ir didesnes algas.

Mat, karės laiku moteris pametė tarnavimą ir ėjo dirbti į dirbtuves; ten jos priprato prie paskirtų valandų ir gerų algų, kurios karės laiku buvo mokamos. Dabar dirbtuvėms (ypatingai amunicijos) užsidiarius, jos priverstos grįžti į savo senias vietas tarnauti, bet jos nesutiko grįžti senosioms išlygoms; jos pareikalavo 8 val. darbo dienos ir kitų pagerinimų. Nebenori jos vergaut, kaip pirmiau vergavo, dirbdamos ilgiausias valandas už mažą atlyginimą. Ponai labai susirupino netekę vergių. Mat, pirmiau, kada tik jie užsimaanė konors, tuoj tarnaitė padarydavo, nežiurint, kokis laikas buvo, — diena ar naktis; dabar jos atsidirbo 8 valandas ir ponas negali jų priversti daugiau dirbti.

MOTERŲ TARPTAUTINIS KONGRESAS.

Bal. 9 šešios moteris išvaziavo iš Suv. Valstijų į tarptautinį moterų kongresą, kuris įvyks Berne, Šveicarijoj. Tarpe tų de-

legačių randasi ir panelė Jeanette Rankin, buvusi Montanos valstijos atstovė Suv. Valstijų kongrese. Tos poniutės žada atstovauti visas Suv. Valstijų moteris, žinoma, ir darbininkes, nors darbininkės, bent susipratusios, jų neįgaliavo save atstovaut. Panelė Rankin pasakė, kad tame kongrese dalyvaus visų šalių moteris, žinoma, kapitalizmo tvarkos užtarėjos.

Jos svarstysiančios apie tautų lygą ir kokių budu sustabdyti bolševizmo augimą ir plėtojimąsi. Apart to, jos stengsis išrišti kitus moterų klausimus, ypatingai įvedimą tokių įstatymų, kurie neverstų ištekėjusias moteris už svetimtaučių vyrų priimti jų pilietybę, kad galėtų pasilikti tos šalies pilietėmis, kuriose jos yra gimusios.

Nežiurint, ką tas kongresas svarstys, darbininkėms moterims iš to jokios naudos nebūs. Ponios darbininkių buvio nepagerins, darbininkės pačios turi tą padaryt.

SUFRAGISČIŲ LAIMĖJIMAS.

Pennsylvanijos valstijos legislatūra priėmė rezoliuciją, suteikiančią Pennsylvanijos valstijos meterims balsavimo teises. 128 atstovai balsavo už, o 66 — prieš. Ta rezoliucija turės da eiti per senatą, bet tikimasi ir ten laimėti. Prie to, tas priedas prie valstijos konstitucijos bus leidžiamas piliečių nubalsavimui 1921 metais, ir tada tiktai, jei bus didžiumos priimtas, įeis į galę. Kiek tai kabliukų statoma suteikimui moterims balsavimo teisių, bet kada tie ponai ėmė tų moterų išauklėtus sunus arba vyrus bei brolius ir nuvezė į kitą šalį išskersti juos delei savo kišeniaus, tai niekas nei tų moterų, nei motinų, nei kitų piliečių didžiumos nuomonių nesiklausė, ir jokių kabliukų tam nereikėjo, nes tai buvo del kapitalistų naudos, o iš moterų balsavimo jiems maža naudos tebus.

"Pergalės" paskolai moteris taipgi yra geros ir reikalingos, bet balsavimo teisė

joms suteikti, anot tų ponų, yra visai nereikalinga.

DEBSAS JAU KALĖJIME.

Balandžio 13 E. V. Debsas, žymiausias Amerikos darbininkų vadas, likosi uždarytas kalėjiman ant 10 metų. Senelis, socialistų veikėjas, eidamas į kalėjimą, pasakė, kad jis nereikalauja jokių malonių iš valdančiosios klesos, bet pasitiki vien darbininkams. Jis tikisi, kad netoli ta diena, kada darbininkai praregės ir paliuosuos iš kalėjimų visus savo vadovus.

Jis sako, kad jo draša nei kiek nepuolė, ir jis tvirtai tiki į darbininkų pagalbą, už kurių reikalus jis kovojo ir likos uždarytas kalėjiman.

Vaziuodamas į kalėjimą Debsas pasakė savo draugams, kurie jį lydėjo: "Ar nekeista, kad per 40 metų aš organizavau darbininkus ir dabar tie organizuoti darbininkai veža mane į kalėjimą." Ir ištikrųjų, visi konduktoriai, pečkuriai ant geležinkelių turėjo unijos ženklelius. Laikas darbininkams pabust iš miego ir suprast savo reikalus.

KITA REAKCIJOS AUKA.

Beveik tuo pačiu laiku, kai drg. Debsas likos uždarytas, ir Kotrina O'Hare tapo uždaryta kitam kalėjime ant 5 metų už tokį-pat prasikaltimą, butent prakalbą, kurioje ji gynė darbininkų reikalus ir smerkė jų skriaudikus. Draugė O'Hare paliko namie vyrą ir keturis kudikius be motiniškos priežiūros.

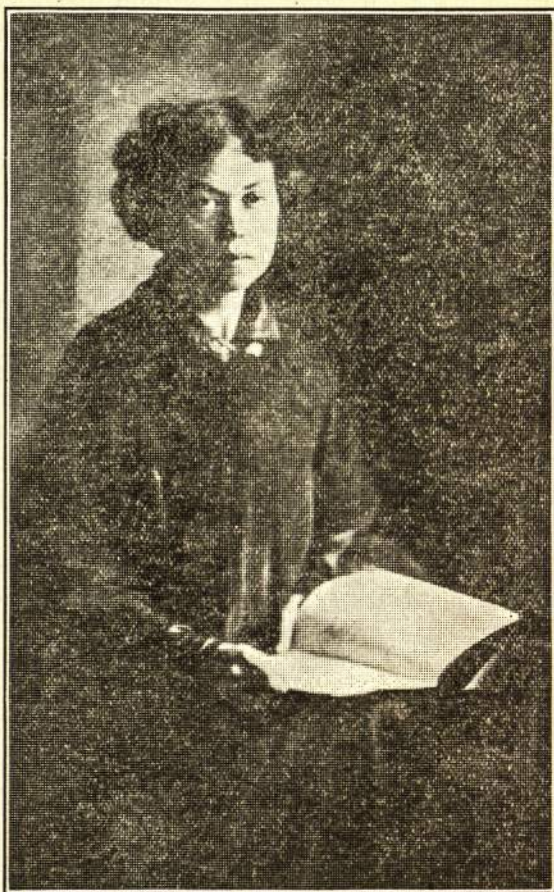
Žiauri reakcijos ranka išplėšė kudikiams motiną ir uždarė tamsiame kalėjimo urve ant penkių metų. Darbininkės moteris, sykiu su darbininkais, turi pasirūpinti jos paliuosavimu. Jos turi dalyvauti demonstracijose, protestuose ir reikalaut paliuosavimo visų politišku prasikaltėlių.

Visi Suv. Valstijų darbininkai rengiasi prie didelių demonstracijų Pirmoj Gegužės. Niekada da Pirmos Gegužės šventėj darbininkai neturėjo tiek daug savo kle-

sos reikalų atlikt, kiek ši metą. Už tai kiekvieno darbininko pareiga yra dalyvauti demonstracijose, parodyt išnaudotojams savo spėką ir pareikalaut savo teisių.

Tiktai darbininkų susipratimas, vienybė ir spėka gali atidaryti visų kalėjimų duris ir paliuosuoti visus darbininkų vadovus.

Debsas pasitiki darbininkais ir meš tikime, kad jie jo, nei kitų savo vadovų nesuvils.

Aleksandra Kolontai,

Buvusi komisarė visuomenės gerbuvio.

Tai viena įžymiausių Rusijos revoliucionierių, kuri tulą laiką dirbo Sovietų komisarų taryboj. Ji yra parašius daug knygų moterų klausimu ir abelnai darbininkų klausimu. Keletas knygelių yra išversta ir lietuvių kalbon.

“KELEIVIO” VEIDMAININGUMAS.

“Keleivis” savo numeryj 16 sako, kad jis niekada nerėmęs, nei pritaręs Eberto-Scheidemanno valdžiai, nei vadinęs jos socialistiška, nei smerkęs spartakų ar bolševikų. “Keleivis” mano, kad savo lapės politika jis užmuilina skaitytojų akis ir jie nieko nemato.

Tiesa, kad “Keleivio” redakcija pusėtinai atsargiai savo apžvalgas rašo, mat, ji nori būti gera ir vieniems ir kitiems, bet kiek “Keleivyj” tilpo straipsnių, niekinančių darbininkų valdžią, o garbinančių scheide-maniečius, tai ne vien žino, kas skaito, bet žino ir “Keleivio” redakcija.

“Keleivis” reikalauja ištraukų. Nereikia toli jieškot, kad būtų galima paduot ištraukas.

Štai tame pačiame 16 “Keleivio” num., Raulinaičio korespondencijoje, ant puslapio 7, sakoma: “Per visą savo prakalbą jis “kritikavo” Vokietijos Scheidemanną, Ebertą, Kautskį, Lietuvos Biržišką, Janulaitį; Amerikos Grigaitį, Michelsoną, “Naujienas,” “Keleivį,” žodžiu, kuone viso pasaulio socialistus (Musų pabriežta. Red.), kurie daugiau už jį žino.”

Na, ar čia nepasakyta, kad Scheidemannas ir Ebertas yra socialistai, kurie daugiau žino už kalbėtoją, kuris juos kritikavo? Tai kas čia eina iš proto, “Keleivis” malonės tatai paaiškint.

Tokių ištraukų galima būtų surasti daugybę, bet stoka laiko ir vietos neleidžia mums čia jas paduoti; bet jei “Keleivis” norės, galėsime daugiau paduoti. “Keleivis,” žinoma, sakys, kad tai ne jo pasakyta, bet korespondento, vienok žinoma yra visiems, kad jei redakcija su kokio bendradarbio nuomone nesutinka, tai paprastai dedama redakcijos prierašas; čia nieko panašaus nebuvo; reiškia, redakcija pritaria tai nuomonei.

Tikime, kad “Keleivis” bus patenkin-tas mūsų ištrauka ir daugiau jų nereika-laus, nes išeitų jam ant blogo, ne ant gero.

“KELEIVIS” BANDO ĮTART DRG. KAPSUKĄ.

“Keleivis” savo num. 15, bekoliodamas “Laisvę” už tai, kad ji liepė “Keleiviui” visus drg. Z. Aleksos raštus perduoti LSS. Pildomajam Komitetui, įtaria drg. V. Kapsuką, kad jis pasirašęs po Aleksos “Šeimynos istorija”, kaipo jos autorius, o kitas rankraštis (“Kas tai yra tauta”), spėja “Keleivis,” irgi veikiausia dingęs.

Štai ką “Keleivis” sako:

“Kapsukui mes asmeniškai įdavėm du veikalus (‘Kas tai yra tauta’ ir ‘Šeimynos istorija’), bet ir tie niekur nepasirodė. Tiesa, išėjo viena knygutė apie šeimynos istoriją, bet jos autorium buvo pasirašęs jau Kapsukas (Musų pabrukta. — “M. B.” Red.), o ne Aleksa. Kiti rankraščiai veikiausia jau žuvo. Tik tie gerai apsaugoti, kurie guli ‘Keleivio’ archyve.”

Iš šito galima suprasti, kad po vienu Aleksos rankraščiu pasirašė Kapsukas, kaipo autorius, o kitą kur-tai prazudė.

Tai biskį perdrąsus apkaltinimas. Apie kitus Aleksos raštus mes nežinome, kaip ten yra ir apie juos nekalbėsime; kalbėsime apie tuos, kuriuos “Keleivis” sako perdavęs Kapsukui. Mes labai gerai žinome ir todėl čia paaiškinsime “Keleiviui,” kur tie raštai randasi.

Kada dabartinė “M. B.” redaktorė buvo da LDLD. centro sekretorė, tai Kapsukas, išvažiuodamas į Rusiją, perdavė tuos 2 rankraščius (“Šeimynos istoriją” ir “Kas tai yra tauta”) LDLD. centro sekretorei, patardamas, kad LDLD. išleistų tuos raštus.

LDLD. Centro Komitetas savo posėdyj svarstė apie išleidimą tų raštų, bet pasirodė, kad LMPS. leidžia panašaus turinio knygutę, parašytą drg. V. Kapsuko, — “Šeimyna seniau, dabar ir ateityj”, ir kad iš tų rankraščių būtų buvę tiktai nedidelės brošiuraitės, tai LDLD. Centro Komitetas nutarė padėt tuos raštus į archyvą, o tuom tarpu leist stambesnius, žadėdamas vėliau

ir tuos išleisti. Tie raštai likosi perduoti LLDL. centro izdininkui, drg. K. Liutkui, 131 Grand St., Brooklyn, N. Y., kurisžadėjo padėti juos į "seifa", kad nieko blogo su jais neatsitiktų.

Mes tikime, kad drg. Liutkus tuos raštus gerai apsaugojo ir kad jie tebėra pas jį. LLDL. turi teisę juos išleisti, jei panorės.

Kas link tos knygutės "Šeimyna seniau, dabar ir ateityj", kurią LMPS. išleido, yra drg. V. Kapsuko originalas. Jis tą veikalą parašė da Anglijoj budamas ir pavadė Liet. Mot. Darbininkų Draugijai Škotijoj, bet kadangi ta draugija negalėjo to veikalo išleisti, nes neturėjo užtektinai turto, tai pavadė jį išleisti LMPS.; o Škotijos moteris darbininkės, norėdamos prisidėti prie išleidimo tos knygutės, prisiuntė LMPS. \$47.65, reikalaujamos už tai tam tikro skaičiaus tų knygučių. Taigi ta nygutė nieko bendra neturi su drg. Z. Aleksos "Šeimynos istorija." "Keleivis" be reikalò bando įtarti drg. V. Kapsuką pasavinime Aleksos rankraščio. Jei kas netiki, tam, ką mes čia pasakėme, gali paimt tą rankraštį nuo drg. Liutkaus ir sulyginti su drg. Kapsuko veikalu, o pamatys skirtumą.

Mes reikalaujame, kad "Keleivis" atšauktų šitą savo nepamatuotą užmetimą drg. Kapsukui.

TELEFONISČIŲ STREIKAS.

Visos Naujosios Anglijos telefonistės, apie 20,000 darbininkų, bal. 15 dieną sustreikavo, reikalaujamos algos pakėlimo. Kadangi visi telefonai ir telegrafai da tebėra valdžios kontrolėj, tai ponas Burleson'as, vyriausias krasos, telefonų ir telegrafų viršininkas, galėtų streiką užbaigti, išpildydamas darbininkų reikalavimus, bet jis griežtai atsisako tą padaryt. Tuo budu visa Nnaujosios Anglijos pramonė likosi suparalyziuota del stokos susinešimo telefonais. Biznieriams, žinoma, pasidaru nuostoliai ir jie, netekę kantrybės, mušė kablegramą prezidentui Wilsonui į Pary-

žių, kad jis prašalintų Burlesoną, kuris tą visą betvarkę didina, ir užbaigtų streiką. Nežinia, ką Wilsonas į tai atsakys. Tuo tarpu telefonistės laikosi gerai. Jos pastatė pikietuotojas prie visų stočių ir žada nepasiduot Burleson'ui.

Turčių panaitės ir poniutės dykaduonės buvo sumaniusios sulaužyti telefonisčių streiką, norėdamos dirbti jų vietoj, bet vežėjai ir šoferiai atsisakė tas poniutes-streiklaužes vežt namo automobiliais, nes jos bijosi ir sarmatijasi važiuot karais, kadangi pikietnikės ir jų simpatizatoriai švilpia ir tyčiojasi iš tų skebų. Restauracijų darbininkai taipgi atsisakė streiklaužėms patarnaut, ir tos ponios-streiklaužės nusprendė, kad neapsimoka streiklaužiauti prie tokių aplinkybių. Dabar jau atėjo žinių, kad streikas pasibaigė. Telefonistės priėmė valdžios pasiulytas. išlygas.

RENKA MILIONĄ PARAŠŲ.

Tautininkai su klerikalais renka parašus delei "Lietuvos nepriklausomybės." Viršų blankos, ant kurios jie renka tuos parašus, yra "paaiškinimas", įšspauzditas angliškai, kurios pabaigoje prašoma Jungt. Valstijų prez. ir valst. sekretoriaus, kad jie pripažintų Lietuvos valdžią, idant ji "galėtų geriau atsilaikyti prieš dabartinės Rusijos valdžios arba kokios kitos svetimos valdžios pasikėsinimus užkarti jiems svetimą jungą."

Mes žinome, kad dabar Lietuvoj yra darbininkų Sovietų valdžia ir buržuazinė Smetonos valdžia. (Smetona yra buržuazinės valdžios prezidentas.) Suprantama, klerikalai su tautininkais nerenka parašų, kad darbininkų valdžia galėtų atsilaikyti prieš kapitalistų priespaudą, bet priešingai, — kad buržuazija galėtų avergt darbininkus. Daugelis darbininkų rašosi po tomis peticijomis, nežinodami, kad tuomi jie kala sau retėzius. Mes manom, kad šio paaiškinimo pakaks, kad supratus, kam tie parašai renkami ir keno naudai.

PRAKILNI MEILĖ

—Pas tave svečiai, ne pas mane ateina, aš nieko bendro neturiu su tavo svečiais.

Pazįstami Burbų, kaimynai vyrai, patyiliais juokiasi. Artimesni, karts nuo karto meta jam žodį, nurodo trukumą energijos, apsilėidimą, kad nenusikrato nuo to rus-palaikio.

O moterėlės aplinkinės ėmė Vandutę visaip liežuviais plakti... viena šiaip mačiusi bučiuojant, myluojant tą gimnazistą, kita per langą mačiusi ją guldant jį ir glamonėjant, visos tik stebisi Jokubo kantrybei, kad gali pas save pakęsti tokį nenau-dėlį.

Alioša visur ėmė girties:

—Mamaša mane myli prakilnia meile —sako; be manęs nebegalinti gyventi... To savo senio nė maž nebemyli... gali ji pamesti, persiskirti... Be meilės niekuomi nesiriša, o meilė turi būti liuosa ir prakilni; mane už tikrą sunų laiko ir niekuomet ne-bepersiskirsim.

Kaiminkos, išgirdusios tokius Aliošos pasigyrimus, plačiai išnešioja, juokiasi, spjaudosi... Vandutę niekina.

Jokubas iš šalies sužinojęs, nurodo Vandutei kvailą Aliošos elgimosi; tokius niekus plepėdamas dergia jos gerą vardą...

—Bene tu bobų plepalą supaisysi... —ta atšauna.

Sykį Jokubas staigiai susirgo. Uždegė karštis, galva skausmu sprogsta... — atsigulė. Vandutė, nė arti lovos nepriėjusi, pamažu uždarė duris nuo Jokubo, o pati su Alioša žvengia, dantis rodo, klega, juokiasi...

Visą popietį Jokubas guli, Vandutė nė gerti jam nepasiulo. Tuomet gulėdamas ir girdėdamas Vandutės juokus, palygino jos pasielgimą su sergančiu Alioša ir dabar.

—Už ką gi man tokia skaudi bausmė?

—mano sau vienas—rodos niekam, niekuomet nieko blogo nepadariau, visuomet tik stengiausi kuodaugiau visiems gero daryti... O man tokį skausmą likimas suteikė!

Norėtų užmigti, norėtų atsikratyti nuo skaudžių minčių, bet juokai gretymais kambaryje Vandutės su Alioša neleidžia užmigti. Vakare tik Vandutė paklausė:

—Ar tu Kubai nemiegi?

Jokubas kremtasi, jaučiasi sveikatos nustojęs, sulinko, sublogo, rodos dešimtį metų senesnis liko. Bet vis dar kenčia, vis gailisi Vandutės ir jos meilės. Aiškiai, ant kiekvieno žingsnio mato, kad ji nebepaiso jo, nebepaiso nė apkalbų, ant juoko save stato...

Bet Jokubas negali jos nemylėti, vis dar tikisi sulaukti geresnės dieneles,—senovės meilės...

Alioša pasidarė toks drąsus nachalas namuose, lygus tikram šeimyninkui. Nepaisydamas, kad Jokubas skaito, ar rašo, atsisėdęs netolimais ima niekus plepėti, girties: Kaip viena gimnazistė sakiusi, kad jo akis gražios; kita net su žiburiais jo akis palyginusi, net laiškelių eilėmis jam parašiusi... Kaip važiuojant karais moters, mergaitės į jį stebisi, kita kitai jį rodo... Gatvėj pasitikusios mergaitės net sustojusios į jį stebisi... Koks jis gražus, o kaip ims uoščiukai raitytis, kas bebus!... Kita jo rankas pagyrusi,—baltos, mažos, lyg panaitės... Besigirdamas ima kitus kritikuoti, kas gražus, o kas ne...

—Musų Alioša tai pabaigta gražybė—tarė Vandutė.

—Na Vandute! Kame tavo protas?—perkirtu Jokubas,—į protą, išmintį reikia žiurėt žmogaus, o ne į gražumą veido... Kas čia do gražybė? nėkokios nematau, tu tik jį paikini...

—Neišpaikins manęs,—numojo Alioša —seniai žinau, šimtais sykių girdėjau.

—Bet aš nemėgstu tokių plepalų klausyti,—Jokubas supyko.—Šlykštu girdėti, net sarmata... tylėkit, ar išėik iš čia... ne-trukdykit... imkitės darbo...

Alioša pašoko, savo kambarėlyj užsi-daręs ėmė verkti. Vandutė iki-pat pusnak-čio jį ramino, glamonėjo, bučiavo, kol nu-šluostė ašaras, kol pradėjo vėl žvengti, kvatoti.

Taip vis tęsėsi ir tęsėsi tas romanas, netik be permainos, bet vis kaskart blo-giau, kas kart skaudžiau, smugis po smu-gio Jokubui į širdį smogia. Dagi prasima-nė net laiškeliiais rašinėtis. Vandutė pa-rėjusi nuo darbo, bėgs tiesiai į Aliošos kam-barėlį į stalčių, ištraukusi popierėlį skaitys. Vandutės rašytus laiškelių Aliošai, kar-tais nenoroms Jokubas randa, net eilėmis aprašytas Aliošos gražumas, jo akis dan-gumi palygintos ir visa stovykla išgirta į padanges iškelta.

—Kur tavo protas žmonele, kur iš-mintis dingio,—dusauja Jokubas, tylėda-mas kenčia, nes jam rodosi, jog jis vienas nežino, vienas temato, bet ištiesų pamato, jog ir kiti žino. Jo artimesni draugai, net Vandutės giminės, tankiai primena apie Vandutės kvailystes, spiria tą ruskutį iš namų išvaryti...

—Nepaisau!—Jokubas ištareš, susi-traukia lyg šuva botagu smogtas. Mano, kad tuomi “nepaisau” uždengia visą Van-dutės klaidingą pasielgimą, visą bjaurumą, ant savęs priima.

Prisiėjo sykį Vandutei išvažiuoti su reikalais ant keletos dienų. Atsisveikindama, nuoširdžiai prašo namiškių, labiau Kubučio, kad santaikoje visi gyventų, mylėtųsi, kad jai išvažiavus nepasidarytų kokių nesusi-pratimų ir jai nesmagumų.

Pasilikus be Vandutės, rodos ir Alio-ša mandagesnis ir darbštesnis liko. Dau-giau ir greičiau popieras perrašinėja, Jo-kubui padeda.

Su Onyte užsiima, pasivaikščioti išsi-veda, skaito, nebeplepa niekų... Net Jo-kubui ant širdies lengviau; nebemato tų

nepabaigtų bučkių, to nuolatinio seilioji-mosi Vandutės su Alioša.

Vieną rytą Jokubas, išeidamas į biurą, padėjęs popierius Aliošai tarė:

—Mano vaikelį, susimildamas perra-šyk man iki vakaro... Po pietų neturi lek-cijų; perrašęs atnešk man į biurą, nes čia svarbūs ir butinai šiandien man reikalingi dokumentai.

Nesulaukęs Aliošos su popieriais, par-bėgęs Jokubas namo, randa popierius kur padėjęs, neperrašytus tebegulint.

—Kodel taip?—klausia Aliošos.—Ką dirbai per dieną ikišiol neperrašęs?

—Parvažiavo mamaša,—tas teisinasi,—ir neleido rašyti, turėjau pasakoti, ką dir-bęs per visas dienas, ką šnekėjęs, kur ėjęs, ką matęs, net ką manęs turėjau pasipasa-koti.

Jokubas net už galvos nusitvėręs dan-timis sugriežė iš apmaudo, kad vėl atsivė-rė tie patįs nesmagumai.

Sykį eidamas iš darbo, girdi kavinėje juokai; balsai jo draugų pažįstamų... Pa-manė užėiti ir jis kavos atsigerti pasilsėti, su draugais pajuokauti.

Kaip tik Jokubas pro duris į vidų,—čiukšt visi, kaip kirviu nukirto, nutilo.

Nusistebėjęs, vienam-kitam duodamas ranką, paklausė:

—Girdėjau pirma klegėjote, kodel da-bar tyla?

—Pabugome raguočio,—vienas nedrą-siai tarė.

—Džiaugiamės tavo ragais, kur tau pati prisegė,—tas jau drąsiai padrožė. O trečias net sušuko:

—Gražūs, dideli ragai, dagi pazalatyti, lengvi,—suklegėjo vėl visi juoktis.

Jokubui rodos pagaliu rėžė į galvą, net-pasišliejo... Nė žodžio netaręs, išėjo atgal. Gatvėje net prakaitas jį apipylė... Mat, jau viešai man bado akis,—eidamas mano,—butinai reikia tą ruskutį išvaryti, visiems dantis uždaryti... nebesipainios bent na-muose.

Pirma eina dvi mergaitės ledžingomis.

nešinos, balsu šnekėdamos:

—Čia iš čiuzynės, ar į čiuzynę, mergaitės,—pamanė Jokubas,

Pavijęs arčiau girdi:

—Juokinga ta boba su tuo gimnazistu... Išrodo, lyg kiaulė su kalada,—ki-ki-ki! juokiasi mergaitės.—Tokia didelė, o tas pampliukas mažas, po pažasties pasikišusi, užsigulusi čiuzia...

—Bet ir išjuokina visus.—Jokubas pralenkė mergaites. Parėjo namo; Onytė pribėgusi apsikabino kaklą.

—Ar tu viena?—klausia tėvas.—Kame mamytė?

Mamytė į čiuzynę išėjo. Parsinešė dvejas leddžingas... tokias spindančias. Vienas davė Aliošai ir išsivedė čiuzinėti ant ledo... Man liepė namie sėdėti. Ir aš norėjau...—šniurkščiodama guodžiasi Onytė.

Dabar Jokubas aiškiai suprato, jog mergaitės iš Vandutės juokėsi, nebegirdi nė Onutės aimanavimo.

“Ta boba su gimnazistu, lyg kiaulė su kalada, apsikabinusi, užsigulusi... neprištovi maitoties”,—skamba jam ausyse.

Jokubas po kambarį vaikščioja, rankos, kojos jam dreba iš apmaudo.

—Tokios jaunos—mano sau—jau patėmijo, nedyvai, kad seni vyrai man akis bado... Gana, jau užteko... Kaip tik pareis, tuoj von! Šį vakarą bus von!

Onytė verkšlena. Pagailo tėvui, atsisėdo, pasiėmė ją ant kelių, priglaudė, paglostė, kalbino, knygelę sklaido, paveikslėlius rodo, sykiu ir pats raminasi... bet niekaip negali nusiraminti. Rankos vis dreba, tartum tik griebti už čiupros tam ruskučiui ir sviesti pro duris laukan... Nebegali nusėdėti, pašokęs vėl vaikščioja, po kambarį daužosi, vis akyse stovi Vandutė bešliaužiojanti su Alioša susikabinusi. Jokubas kumščias gniaužia:

—Tas valkata prilindo, lyg smala prie tekinio prikibo... Vandutė kaltesnė... ji traukia, glamonėja...—tartum iš jo vidaus

ginčijasi,—ji kaltesnė, drąsino, bučiavo...

—Ne, ne!—gina Jokubas,—lyg netau, tas paršelis lenda, prie jos kabinasi, rankas bučiuoja... glaudžiasi.

—Vandutei reikėtų neprisileisti, bent save paguodoti, užtektų stragiai pažiūrėti ar subarti, kad savo vietoje laikytuos, nelįstų, kur jam nevieta... Sunus!... Kas tai do sunus? Vandutė jį tvirkina, Vandutė kalta.

—Ne, ne!—Jokubas gina,—Vandutė nekalta, Vandutė mylių, jos prakilni meilė. Nebent aš kaltas, kam jį priėmiau į namus, arba pasergėjus santykius tą ruskutį tuoj neišvariau... mano klaida... Už tai man tokia skaudi baismė, toks skaudus smugis. “Lyg kiaulė su kalada”... Kits vėl... “pazalatyti ragai”... Kvailys!.. Bene čia kas bloga? Gerai Vandutę pažįstu ir užsitikiu, myli kaip savo vaiką... juk ir karvė svetimą veršį laižo... fe!... galvoje man maišosi...—pasipurtė, nes išgirdo ant trepų juokus Vandutės su Alioša.

Jokubui širdis ėmė smarkiai plakti, galvoje užti.

Vandutė įbėgusi į kambarius, raudona, užkaitusi, juokdamos pasakoja kaip šliaužę, kaip Alioša ant ledo virtęs, net kojos pakėžėjo... Kaip išmokinusi gerai čiuzinėti, net pašokę paskui.

Alioša irgi pasakojasi, giriasi, abudu juokiasi po kambarius šokinėja, kraiposi, kvatoja...

—Mat jaunin Vandutė eina,—mano Jokubas,—į gimnazistę virsta... negerbia savęs, tik lakstyti... Nebelaikysiu to pampliuko,—užsidėjo. Kaip jau nurimo klegėję, Jokubas pratarė:

—Alioša! Kraustykis tuoj nuo mūsų... rytoj-pat, kad tavęs čia nebutų...

Jokubo žodžiai uždaužė žadą Vandutei, net išsiziojo; nes ir balsas Jokubo baisiai atsimainęs. Truputį atsipeikėjusi, sušuko:

—Kubai, Kubai! Kas su tavim? Ne-normališkas, ar galva apsisuko?.. Kuom jis tau prasikalto?.. Paėmei už sunų, staiga

išvarai; kaip čia išrodys... ką žmonės pasakys? Tu širdies neturi... ar kas tau galvą apsuko?..

—Aš išeisiu namo,—šokosi Alioša,—manęs čia nekenčia, galiu prasišalinti.

—Neišeisi, ne!—Vandutė šukauja,—aš neišleisiu, ant to stovėsiu, neišeisi, turi čia buti...—Kreipiasi į Jokubą:

—Kubai! Ką tu gero darai? Sykį prižadėjęs leisti Aliošą gimnaziją pabaigti, kaip gali savo žodį mainyti? Negali išvaryti... ir kas per priežastis... Kas tau į galvą atėjo?

(Toliau bus)

Žemaitė.

KEISTAS APAŠTALAS

Jonas Burskis buvo skolingas Mikui Cibulskiui tris kapeikas. Cibulskis pasimirė, o Burskis dar nebuvo atidavęs jam skolos.

Žmonės kalbėdavo, kad jeigu kas palieka numirėliui skolingas tai tam numirėlis naktimis vaidinasi ir ateina reikalauti skolos—neduodavo ramumo. Burskis labai nusiminė ir ilgai mąstė, ką daryti. Ant galo sugalvojo taip: Kaip numirėlį nunėš vakare į bažnyčią ir ten paliks per naktį, kad ryte po šventų mišių, egzekvijų ir pasmilkymo palaidoti į kapus,—tai Burskis pasiliks bažnyčioje vienas ir naktį atidaręs grabą įdės Cibulskiui tris kapeikas. Taip ir padarė. Naktį, kada jau manė pradėti darbą, išgirdo, kad kas tai iš lauko bažnyčios duris krabždena. Burskis labai persigando, bet neturėdamas progos kur pabėgti, greitai nusirengė visus rubus, užsilipto ant didžiojo altoriaus, pasiėmė ranson žvakę ir stovi kaip apaštalas. Tuo tarpu per duris įėjo keliatas vyrų—vagių, kurie norėjo bažnyčios brangenybes pavogti. Jie greitai griebėsi darbo: aprinko brangesnius dalykus nuo kitų altorių ir iš zakristijos, paskui priėjo prie didžiojo altoriaus, išėmė auksinį kieliką, iškrapštė iš jo dievukus-blynukus ir, rinkdami kitus daiktus,

patėmijo tą nepaprastą apaštalą. Vienas iš vagių sako:

—Kiek jau bažnyčių apėjome, o dar šitokio šventojo nesame matę — išrodo visai natūrališkas.

Vagis tai ištaręs, dasilytėjo “apaštalo” kuno. “Apaštalas” kaip suriks, kaip šoks žemyn nuo altoriaus, taip vagius pergąsdindamas, kad tie galvatrukčiais apleido bažnyčią, palikdami surinktas tos bažnyčios brangenybes ir dar savo atsineštą krepšį su pinigais.

“Apaštalas” Burskis, radęs krepšį pinigų, sumanė pasinaudoti, bet atsiminė, jog jam tas laimikis kliuvo per numirėlį Cibulskį, del kurio jis pasiliko nakšia bažnyčioje, todėl manė, kad jeigu visą lamikį pasiimtų, numirėlis gali jam neduoti ramybės. Sumanė dalintis pinigus pusiau.

Senelė.

Skaito pinigus į dvi dalis ir kalba: "Čia man, čia tau; čia man, čia tau." Ant galo į vietą "čia man" stinga trijų kapeikų — jis ir vėl garsiai sako: "Tau ir vėl trijų kapeikų stinga." Tuo tarpu vienas drašesnis vagis buvo sugrižęs pas bažnyčios duris pasiklaudyti, kas viduje dedasi ir girdo paskutinius Burskio žodžius: "tau ir vėl trijų kapeikų stinga." Vagis nubėgęs pasakė savo draugams, jog bažnyčioje yra tiek daug apaštalių, kad jų paliktųjų pinigų neužteko jiems pasidalinti nei po tris kapeikas — vienam dar stigo.

Burskis pridėjo Cibulskiui nuo savęs tris kapeikas pirmesnės skolos, supylė visus pinigus graban, o ant rytojaus visą dalyką išaiškino kunigui, už ką gavo nuo jo pagyrimą, kad apsaugojo bažnyčią.

Kunigas liepė tarnams išimti pinigus iš grabo, o jis pasižadėjo už Cibulskį pasimelsti, kad nesivaidintų Burskiui.

Burskis išgirdęs, jog yra pagelba numirėlio vaidinimų atsikratymui per kunigo maldas, atidavė kunigui ir savo laimikį — atsiskaitytus sau pinigus.

Taigi visas jo laimikis kliuvo kunigo naudai.

Nevystanti Gėlė.

VILTIS.

Mes rankom puslėtom
Pasaulį valysim,
Gaujas dykaduonių
Nuo žemės nuvysim;

Nes spėkos mūsų auga
Kasdieną didyn!

Erškėčius nuo tako
Nurausim, nuskinsim,
Iš liaurų vainiką
Karžygiam nupinsim.

Ir žengsim prie meilės,
Brolijos pirmyn!..

Lakštingalos Vaikas.

MARSELJETĖ ANT FRONTO.

Atsisakom nuo didžių skerdynių,
Apsivalom nuo kraujo draugų,
Mums nereikia tų baisių kankynių,
Mes nenorim žudyti žmonių.

Prie vienybės ir taikos keliausim,
Prie socialės naujosios valdžios,
Ir minias žmonių mes vaduosim,
Kad but galas jau šitos kancijos...

Mes per ketverius metus kariavom,
Liejom kraują nekaltų žmonių,
Bet užtai kągi gero mes gavom,
Tiktai naštas didžiausių vargų.

Daugel brolių gyvastį padėjo,
Daug neteko kojų ir rankų,
O dar daugiau kraujuose merdėjo,
Net apsakyti butų tą sunku.

Marš, marš jau nuo fronto,
Eikim jau namo!
Ir sveikinkim savo tėvelius,
Parėję namo, namo, namo.

Tie prakekti tironai mus žudė,
Paskandinę brolelių kraujuos,
Ir tranšėjos' be gailėsčio pūdė,
Tarp smirdančių gazų ten urvuos.

Milionus jaunuolių pasmaugė,
Papenėjo lavonais vilkus,
O veidmainingu balsu dar staugia,
Kuomet ėmė nuo tėvų vaikus.

Tie prakeikti lai ein' po perkunais,
Gana puotas jiems mūsų krauju kelt
Ir jaunuolių gražiausiais kunais,
Dykaduonių, tranų gaujas šert.

Tas kanuoles ir aštrius durtuvus,
Išbandykim į sostus tironų,
Švino kulkas ir baisius šautuvus,
Mes atgręžkime į tarnus mūsų ponų.

Marš, marš, jau nuo fronto,
Jau grįžkim atgal!
Ir sugriaukim kraujuotus jų sostus,
Vydami juos laukan, laukan, laukan.

Lakštingalos Vaikas.

JUDOŠIŲ DARBAS.

(Aukauju žuvusiam d. K. Liebknechtui).
 Daug vargo iškentęs, daug spėkų padėjęs,
 Apleidai pasaulio sunkiuosius vargus,
 Del labo žmonijos daug darbo turėjęs,
 Dabar jau apleidai savuosius draugus.
 Nes ranka beširdžio žiauraus kapitalo,
 Pervėrė tau širdį su plienu aštriu,—
 Už laisvę žmonijos padarė tau galą,
 Ir dar su bjauriausiu begėdžių šauksmu...
 Nei valdžia kraujuota žiauriųjų tirionų,
 Nedrįso del tavęs kartuvių statyt,
 Nes jautė, kad silpna jau spėka valdonų,
 Kad dvasią idėjos pančiais surakyt.
 Bet gaujos plėšikų, žmonijos judošių
 Išdrįso prieš tave šautuvus atsukt,
 Betampant kaip Kristų prie ainio Kaipos-
 šiaus,
 Kad nuo žmonių teismo geriau išsisukt.
 Ilsėkis miels Drauge, karžygi liuosybės!
 Vaisiai tavo darbo žmonijoje bujos...
 Draugai po raudona vėliava brolybės!
 Plėšikus, judošius nuo žemės nušluos!..
 Lakštingalos Vaikas.

PABUSKIM SESUTĖS.

Pabuskim sesutės
 Iš miego sunkaus
 Ir stokim į eiles,
 Kovokim drąšiaus.

Jau laikas sesutės
 Pradėti kovoti,
 Reikia nesiduoti
 Savęs išnaudoti.

Platinkime šviesą
 Visur kuoplačiau,
 Lai mūsų sesutės
 Pabunda greičiau.

Kada pasaulyj
 Mūsų balsas skambės,
 Tad' visų tironų
 Sostai sudrebės.

Kada stos į eiles
 Mūsų milionai,

Tada žus skriaudikai
 Ir visi valdonai;

Raudonas vėlukas
 Tada plevėsuos,
 Iš skurdo ir vargo
 Mumis išvaduos.
 Nevystanti Gėlė.

MUSŲ GIMTINĖJE..

Aplink mažą bakaželę
 Berželiai žaliavo,
 Juose raiba gegužėlė
 Per dienas kukavo;

O aplinkui dailus kiemas,
 Smiltim išbarstytas,
 Jį apšluoja sesutėlė
 Kožną mielą rytą.

Kas vakaras sesutėlė
 Darželį dabina
 Ir visokių spalvų gėlių
 Jame prisodina.

Tenai, toliaus rugių laukas,
 Kaip jurės banguoja
 Ir broleliai artojęlei
 Dainuotes dainuoja.

Kaip saulutė nusileidžia,
 Tada namon grįžta
 Ir dainuoja ir juokauja,
 Kad net laukai plyšta.

Jie suėję į bakažę
 Ir vakarieniauja,
 Visi linksmi, nēr liudėsio,
 Juokaut nepaliauja.

Vienok tas neilgai buvo,
 Nes karė užėjo,
 Ir broleliai artojęliai
 Ten galvas padėjo.

Dabar jau to visko nėra,
 Kaip seniaus kad buvo;
 Nuo pragaištingosios karės
 Viskas ten pražuvo.
 Nevystanti Gėlė.

GEGUŽIINĖ ŠVENTĖ.

Kaip tai linksma ir malonu
Išvydus tą žymę,
Kad per ilgą dienų skaičių
Aušta Gegužinė.

Visam sviete darbininkai
Džiaugias taja diena:
BuriAIS renkas, laiko kalbas
Garbei GegužinėS.

Ir žolelės ir medeliai
Pradeda žaliuoti,
Visoj gamtoj žalia spalva
Jausmingai žaliuoti.

Toji diena — aiški žymė...
Josios vardas skamba:
Šventė darbininkų,
Šventė Gegužinė!

J. Aceris.

KALVIS.

Kala kalvis kietą plieną,
Kala naktį, kala dieną;
Ir bekaldamas dainuoja,
Dumplingas mindamas dumoja:
Buti kalviu yra gera;
Ugnin kaitrion anglis žeria,
Brizga žyždros kiaurą dieną,
Dega anglis, kaitin' plieną.
Dumplės pučia, — et koks ponas,
Tuoj ir plienas bus raudonas.
Kalvis kardus vis sau kala—
Rengia savo ponui galą.
Bjaūriai elgias jo valdonas,
Dykaduonis jojo ponas,
Bet šis taiso jojo klaidas,
Ir jo geismas poną baido.
Bet vis ponai nesiliauna
Ir muzikui kailį mauna;
Išnaudoja jie vargdienį,
Vos tik kaulai liekas vieni,
Ir jį nuolat vis kankina,
Amžių jauną jo naikina.
Tad dainuoja sau kalvelis:
Dailus bus tasai kardelis,
Ašmenįs jo bus plieninėS
O rankena geležinėS.

Puikiai mano kardas blizga,
Daugel ponų nuo jo kris da.
O dabar kas per gadyne:
Ponai vaikščioj' pasirėdę,
Ponai pučias, pilvus stato;
Kas po kojų, jie nemato,
Vargšams ant kulnų jie stoja,
Tartum spangi, neatboja,
Tu, kardeli, balandėli,
Mano darbo prakaitėli,
Dykaduoniams kirsk per sprandą,
Kirsk per kaktą, kirsk per žandą.
Gana jiems jau viešpatauti,
Musų spėkas sau tik traukti, —
Kardas galą padarys jiems
Suteiks laisvę skriaudžiamiesiems.
O jei ponas nor' gyventi,
Tur' darbelį pažinoti.
Lai ein' duoną sau gaminti,
Rugius pjauti, linus minti...

A. P.

Visiems Prieinama Mokykla

Al. Margeris.

LEKCIJA V.

Elementai, sąjungos ir mišiniai.

Įvairūs mišiniai, kurie sudaro žemę, vandenį ar orą, reikia paskirstyti į tris klasas, būtent: elementus, sąjungas ir mišinius. Pirmiausiai pašnekėkime apie elementus.

Neiškentėme, rodos, neištare žodžio apie "elementus". Jau šiek tiek ir kalbėjome apie elementus. Reikia dabar plačiau apie tai pašnekėti.

Ką reiškia elementas? Elementas yra kunas, iš kurio jokių būdų negalima apturėti kitokie kunai. Elementais vadinami yra elementariniai bei paprasti kunai. Paimkime, pavz., geležį. Geležis, be abejo, yra paprastas elementas. Darykime su geležimi ką tik įmąnydami, vartokime jos permainingai fiziškąjį procesą, vartokime chemiškąjį procesą, o vienok mes jos nepermainysime į kitą elementą. Kaip buvo geležis, taip ir pasiliks. Vadinasi, iš geležies naujo elemento neapturėsime. Užtai geležis ir yra vadinama elementu, paprastu elementu.

Elementų, iš kurių susideda žemė, vanduo ir oras, yra neperdaugiausiai; viso labo 82 elementai. Ir tai galima drūčiai tikėti, kad, nebūna daugiau elementų surasta. Veikiausiai, esančiųjų skaitlius bus sumažinta. Juk nereikia daug abejoti, kad iš 82 kunų, kuriuos mes vadiname paprastais elementais, yra ir jungtinių elementų.

Nevisi elementai yra lygūs savo kiekybe. Kai kurie visai mažai medžiagos tepima. Štai ve, paėmus žemės lukštą, arba sukietėjusį paviršių, kuris neturi daugiau kelių mylių storumo, patirsime, kad tą lukštą sudaro tik 20 elementų. Taigi, tik 20 elementų sudaro net 99.5% žemės lukšto, gi kiti 62 elementai vos tesudaro 0.5% (penkias dešimtas, arba pusę nuosimčio).

Štai ve ir surašas tų elementų, kurie sudaro žemės lukštą; sykiu parodo (nuosimčiais) tų elementų kiekybę arba apėmį:

Degis	47.07%	Natras	2.43%	Fosforas	0.11%
Titnagas	28.06%	Kalis	2.45%	Siera	0.11%
Aliuminis	7.90%	Vandeng.	0.22%	Baris	0.09%
Geležis	4.43%	Titanas	0.40%	Manganas	0.07%
Kalkis	3.44%	Angliag.	0.20%	Strontium.	0.03%
Magnis	2.40%	Chloras	0.07%	Fliuoras	0.02%

Žmogaus kuną sudaro tiksliai apie penkiolika elementų. Štai jie:

Degis	65.00%	Fosforas	1.00%	Chloras	0.15%
Angliag.	18.00%	Fosforas	1.00%	Magnis	0.05%
Vandeng.	10.00%	Kalis	0.35%	Geležis	0.004%
Nitrogen.	3.00%	Siera	0.25%	Jodos —pėdsakai	
Kalkis	2.00%	Natras	0.15%	Fliuoro—	"
				Titnago—	"

Užteks apie elementus. Dabar reikia vieną-kitą žodį tarti apie sąjungas.

Ką reiškia sąjungos?

Sąjungos reiškia sudėtinius kunus, iš kurių galima gauti du arba daugiau kitojų kunų.

Vanduo yra sudėtinis kunas, nes jo molekulą sudaro du paprasti elementai, būtent: degis ir vandengamis. Pats vandens simbolas, H₂O, parodo, kad tai yra sudėtinis kunas. Šitokis reiškinys, arba simbolas, nurodo, kad du atomai vandendario jungiasi su vienu atomu degio ir sudaro sąjungą. Imant pagal svarumą, išeina, kad 1 dalis vandengamio jungiasi su 7.94 (septyniomis ir devyniasdešimts keturiomis šimtinėmis) dalimis. Tai reiškia, jog vienas, daleiskime, svaras vandengamio jungiasi su 7.94 svaro. Bet imant pagal apėmį, išeina kitaip. Štai ve, 2.0024 (dvi ir dvidešimts keturios dešimts tukstantinės) dalys vandengamio jungiasi su viena dalimi degio.

Arba štai mūsų kasdieną vartojama druska yra sudėtinis kunas. Druską, mat, galima suskaldyti į du visai skirtingus elementus, būtent, chlorą ir natrą.

Sudėtinių kunų yra labai daug. Tik

iš vieno angliadario, sakoma, jog galima apturėti suvirš du šimtus tukstančių sąjungų, taigi, 200,000 sudėtinių kunų.

Mišiniai taip jau susideda iš kelių elementų, kaip ir sąjungos, tik jie tuomi skiriasi nuo sąjungų, kad juos sudaranti elementai nėra chemiškai susijungę, tai reiškia, jog jie yra liusoi. Pavz., oras yra mišinys, nes oro sudėtinių tėra net keli ir jie visi yra liuosais. Sekanti tėra oro sudėtiniai:

Degio—21 dalis iš 100 dalių sauso oro
Nitrogeno—78 dalis iš 100 dal. sauso oro
Angliarugštis— $\frac{3}{4}$ dalis iš 10,000 dalių sauso oro

Argono—0.937 dalis iš šimto dalių sauso oro.

Be šitų elementų, esančių ore, dar randasi apie 4-5 kiti elementai; bet tai tik pėdsakai jų tėra užtinkami, ir neverta minėti.

Pagalios, elementai paskirstyti yra į dvi klesas: metalus ir ne metalus.

Kas yra metalai?

Metalai yra kunai kieti, svarūs, kalūs, tąšūs, tamprus, geri elektros ir šilumos perleidėjai. Pavz., geležis yra svarus (tirštas), kalus ir tamprus elementas. Iš šmoto geležies juk galima nukalti ploną lakštą. Žinome, juk, kad skaurados yra dažniausiai kaltinės, ne lietinės. Taip-pat, geležį, varį ar kitokį metalą galima iššęsti, vadinasi, padaryti vielą. Varis yra labai puikus elektros perleidėjas, taip-pat ir šilumos, nes katras metalas gerai perleidžia elektrą, tas perleidžia ir šilumą.

Sekanti elementai (tai ne visi, tik pats svarbiausi) yra metalai:

Kališ, Manganas, Švinas, Natras, Cinkas. Varis, Kalkis, Geležis, Gyvasis Sidabras, Magnis, Cinas, Sidabras, Aliuminis, Nikelis, Auksas.

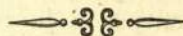
Kas yra metalas?

Ne metalai yra kunai tiršti, skįsti ar gazai. Jie yra labai prasti elektros perleidimui: o kai-kurie visai jos neperleidžia. Taipgi prasti ir šilumos perleidėjai.

Čia kai-kurie ne metalų:

Degis, Flioras, Fosforas, Vandengamis, Siera, Chlioras, Joda, Angliagamis, Nitrogenas, Bromas, Arsenikas, Antimonija.

PASTABA: Šitos penkios lekcijos, yra tik kaipo įžanga. Apie elementus, sąjungas, mišinius, metalus ir ne metalus čia buvo kalbama tik aplamai. Sekančiose lekcijose pašnekėsime apie kiekvieną paprastą ar sudėtinį, metalą ar ne metalą, atskirai. Bus nurodoma elementų ar sąjungų fizinės ypatybės, taipgi, jų naudingumas mūsų gyvybei ir sveikatai.

Sveikatos Skyrius

KUDIKIŲ AUKLĖJIMAS.

Niekas nėra taip svarbu kudiškių auklėjime, kaip prižiūrėjimas jų sveikatos, ir niekas taip nekenkia kudiškių sveikatai, kaip blogas oras, netikęs ir nelaiku paduotas maistas ir neužtektinas bei nelaiku miegojimas.

Maistas, miegas ir oras yra tai svarbiausi kuno budavojimui. Už tai kiekvienos motinos pareiga yra rupintis, kad kudiškiai gautų gerą, tinkamą ir šviežią maistą, kad jie būtų laiku paguldyti ir dienos laiku, kiek tiktai galima, kad jie būtų lauke ant tyro oro.

Darbininkei motinai, skurdo spaudžiamai iš visų pusių, šiame kapitalistiniame surėdyme, žinoma, nėra tas taip lengva padaryti, nes geras, šviežias maistas paprastai yra neprieinamas vargšams darbininkams. Gyvena jie parprastai supuvusiose lušnose, ir taip susigrudę vienas prie kito, kad gero oro tokiose aplinkybėse negalima nei norėti, vienok gera, sąžininga ir mylinti savo kudiškius motina, nežiurint visų tų kliučių, privalo dabot jų sveikatą ant tiek, ant kiek tas yra jai galima, nes sveikata žmogui yra didžiausias turtas, o jei kudiškio sveikata lieka užnuodinta, apsilp-

ninta, jei jis iš mažens neturi progos išvystyt sveiką tvirtą kūną, tai tas atsiliepia ant viso jo gyvenimo; tokis žmogus niekada negali but sveikas nei tvirtas užaugęs. Jo visas gyvenimas lieka tuo budu sunaikintas, nes tik sveikame kune išsivysto sveika dvasia, sveikas protas ir energija grumties su gyvenimo bangomis. O kiek tai žmonių suauga paliegėliais, silpnais fiziškai ir dvasiškai vien tik del motinų kaltės, vien tiktai del to, kad motinos kudikystės laiku neprižiuri jų atsakančiai. Kiek tai kudikių del motinos neprižiurėjimo nupuola žemyn nuo kedės, stalo ar ko kito, užgauna galvą, sutrenkia smegenis ir lieka ant viso amžiaus silpnapročiais, idiotais, ar kitais kokiais paliegėliais, nekaltant jau apie netikusį maistą, neišmiegojimą ar blogą orą.

Už tai atsiminus tą baisią atsakomybę, kokią paima ant savęs kiekviena kudikius auklėjanti motina, turi dėt visas savo pastangas, kad jos kudikiai užaugtų sveiki ir tvirti kaip fiziškai, taip ir protiškai; kad jų gyvenimas neliktų suardytas del motinos kaltės; kad jie paskui nekeiktų motiną už savo nelaimingą gyvenimą.

Geriausiu maistu kudikiams yra: pienas, kiaušiniai ir daržovės. Mėsos taipgi galima duot, pradedant nuo vieno ir pusės meto amžiaus, bet reikia dabot, kad ta mėsa butų šviežia ir kad ji nebutų perriebi ir kad butų gerai priengta. Kiaulienos mažiems kudikiams visai nereikia duot, ypatinai vasaros karščiuose, nes kiauliena yra sunkiai virškinama ir jų silpnas skilvys neturi spēkos ją suvirškint. Vasaros karščiuose geriausia neduot kudikiams jokios

mėsos, o maitinti juos pienu, kiaušiniais, visokiom kruopų košėm bei daržovėm. Daržovės kudikiams yra butinai reikalingos, nes jose randasi visokios chemiškos dalys, kurios yra reikalingos kuno išvystymui. Kudikių kaulai, kurie negauna užtektinai daržovių, paprastai buna minkšti ir, nepajiegdami kuno laikyt, linksta, už tai tiek daug kudikių galima matyt sukrypusiom kojukėm. Tas reiškia maitinimą kudikio netikusiu maistu, kuriame nebuvo užtektinai kalkių ir kitų chemiškų dalių. Valgyti kudikiams visada reikia duoti reguliariškai, paskirtu laiku, o ne bile kada motinai ateina į galvą. Jie turi reguliariškai gauti pusryčius, pietus ir vakarienę. Tarpe tų valgių reikia duot po stiklą pieno užgert ar vaisių užkąst.

Miegot kudikiai turi butinai 12 valandų nuo 2 metų amžiaus; jaunesni turi miegot ilgiau. Guldyt kudikius geriausia apie 6 valandą vakare, o vėliausia 7, ir leisti miegot taip ilgai, kiek jie tiktai gali. Labai blogai daro motinos, kurios išlaiko kudikius iki vėlai nakties; tokie kudikiai nebuna tvirti, nes geriausias ir sveikiausias miegas yra iki 12 valandai nakties; po 12 val. jau buna ne tokis sutvirtinantis miegas. Miegot kudikiai turi prie atidarytų langų, kad kuodaugiausia tyro oro gautų, o kur galima vasaros laiku, labai sveika miegot lauke.

Visą dieną kudikiai privalo but lauke. išėmus blogą, lietingą orą. Kudikiai, negaunantys užtektinai tyro oro, paprastai gauna džiovą, ir tada jų visas gyvenimas lieka suardytas.

J. B. Š.

K O R E S P O N D E N C I J O S

WORCESTER, MASS.

LMPS. 2 kp. užima pirmą vietą savo veikimu progresyvių organizacijų bei draugijų tarpe.

Nebandyčiau išgirti, nes bus galima matyti iš jų darbų.

Vasario 9 d. buvo parengta draugiška vakarienė ir rankų darbo paroda. Programą išpildė L. P. Draugijų vaikų draugijėlė po vadovystė Jablonskiutės; vaikų choras sudainavo keles daineles, kurios publikai labai patiko. Po vakarienei ir programai prasidėjo rankų darbo paroda; parodoj buvo įvairių išdirbinių: mezginių, siuvinių, piešinių ir iš medžio išdirbinių. Piešiniai buvo mūsų jauno dailininko d. A. Valatkos. Medinis staliukas buvo padarytas iš 1,800 šmotelių dailydės Raukčio. Žmonių buvo apie 300, kurie buvo patenkinti.

Vasario 16 d. buvo kvietkų balius nuo kurio LMPS. 2 kp. atliko nemažai pelno.

Kovo 9 d. buvo prakalbos; kalbėjo d. Ambrazaitis. Prakalbose surinkta aukų Lawrence'o streikieriams \$54.40.

Kovo 16 d. buvo taip-pat prakalbos. Kalbėjo d. Z. Puišutė apie moterų ir šių dienų politikos klausimus. Kalbėtoja savo užduotį atliko gerai.

Iš augščiau aprašytų dalykų, pasirodo, jog LMPS. 2 kp. darbuojasi, kiek galėdama. Galima tikėtis, kad ir toliau 2 kp. nepaliaus veikus.

M. P-s.

ANSONIA, CONN.

Kovo 30 d. 186 kp. buvo parengus prakalbas, kuriose kalbėjo d. Z. Puišutė. Jos atsilankymas pas mus su prakalba vietos lietuviams labai patiko. Kalbėjo rimtai ir nuosekliai.

Kovo 9 d. taip-pat buvo prakalbos. Kalbėjo d. K. Žiurinskas iš Norwood, Mass. Jis kalbėjo su didele energija ir nurodinėjo, kaip darbininkai, laikydamiesi

vienybėj, gali atsiekti savo tikslą. Drg. Žiurinsko kalba visi liko patenkinti; į kuopą įsirašė 4 nariai.

Kovo 9 d. vakare buvo Liet. Šviesos dr-stės mėnes. susirinkimas, kuriame buvo nutarta iš izdo aukauti \$10 ir nariai sumetė \$3.75c.

Kovo 8 d. vakare čia sutverta Lenkų socialistų kuopa iš 14 narių.

Čia įvyko nepaprastas atsitikimas. Pora tų tautiečių, kurie mėgsta išsigerti ir kazyrom palošti, o parėję namo savo moteris apdaužyti, buvo pačių moterų paduoti į belangę. 17 d. kovo buvo teismas ir nutėisė po 30 d. į New Haveno pataisos "kliošto-rių", bet užstačius už juodu po \$200 kaucijos, likosi paliuosuoti. Dabar juodu traukia savo moteris į augštesnį teismą. Suprantama, del tokių nesusipratimų tik advokatų kišeniai turės naudos.

S. Z.

BROOKLYN. N. Y.

Pastaruoju laiku LMPS. 1 kp. labai smarkiai pradėjo veikti. Kovo 16 d. įvyko teatras ir balius. Buvo sulošta veikalas "Dumblynė". Nors oras buvo blogas, bet parėngimas gerai pavyko. Kas del aktorių, tai visi savo užduotis atliko gana pagirtinai. Tas veikalas buvo pirmu kartu statomas Brooklyne, tai buvo manoma, kad publikos bus daug, bet blogas oras sulaukė.

Laike baliaus buvo leidžiama išlaimėjimui labai puiki rankų darbo gaspadinių kepurė, kurią aukavo d. K. Rugienienė. Pelnas paskirtas "M. B." naudai, kurio liko \$7.00.

LMPS. 1 kp. laikytam susirinkime nutarta surengti draugišką vakarėlį. Tikimasi, kad publika parems mus.

LMPS. 1 kp. Korespondentė.

E. CHICAGO, IND.

Balandžio 3 d. LSS. 201 kp. surengė prakalbas d. Jukeliui. Publikos buvo daug,

ir prakalbos, matomai, žmonėms patiko, nes visą laiką atydziai klausėsi. Pertraukoje rinko aukas Agitacijos fondui; surinko \$16 su centais. Po prakalbai buvo duoti klausimai, į kuriuos kalbėtojas mandagiai atsakinėjo. Literatūros taip-pat išplatinta daug. Prakalbos visais žvilgsniais pavyko puikiai ir žmonės liko patenkinti.

Varguolė.

ELIZABETH, N. J.

L. M. P. S. 4 kp. neteko vienos geros draugės, tai yra, Viktorijos Jasaitienės, kuri balandžio 5 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Draugė Jasaitienė buvo viena iš susipratusių moterų. Priklausė prie LSS. 147 kuopos. Ji buvo viena pirmutinių narių, kurios padėjo sutvert vietinę moterų kuopą. Ji veikė, kiek tik galėjo.

Gyvenant prisiėjo jai kovoti su priešais, taip ir mirdama kovojo su tais pačiais jos persitikrinimų priešais. Kuomet ji gulėjo ligoninėje ir buvo visai silpna, jai norėjo įkalbėti priimt kunigą; bet ji gynėsi visom savo silpnom spėkom nuo tos juodos armijos. Ligonbučio tarnaitės, budamos didelės fanatikės visaip keršijo ligonei už jos laisvas pažiuras. Net jos brolių, atvažiusių iš Detroito, vos-vos įleido ligonei atlankyti. Atsiskirdama su šiuo pasauliu velionė papasakojo savo broliui, kaip su ja žiauriai apsieidavo ligoninės tarnaitės.

Laidotuvės įvyko balandžio 8 d. Likosi sudeginta krematorijoje. Išnešant velionę iš namų sugrajino benas ir LMPS. 4 kuopos draugės palydėjo. LMPS. 4 kp. velionei nupirko vainiką su užrašu "Nuo Draugių"; kitas vainikas buvo nuo brolio: "Brangiausiai mano sesutei".

Krematorijoje d. B. Krasauskas pasakė trumpą, bet liudną prakalbą, pagerbdamas velionę už nuveiktus darbus.

Ilisėkis sau ramiai mylimoji drauge,
Aldukė.

KENSINGTON, ILL.

LMPS. 67 kp. laikytam mėnesinyj su-

sirinkime 5 d. kovo tarp kit-ko nutarta paimiti blankų rinkimui aukų į LSS. ir Soc. Partijos apsigynimo fondus, gelbėjimui E. V. Debso, J. V. Stilsono ir kitų mūsų darbininkų veikėjų. Kuopos narės ant blankų surinko aukų \$25.70; be to, kuopa, matydama reikalą, paskyrė da iš izdo \$10.00, —viso pasidaro \$35.70. Pinigai pasiūsta į Soc. Partijos Apsigynimo Fondą.

Toliaus, kovo 18 d. kuopa buvo surengus prakalbas; kalbėjo draugas J. Jukelis. Publikos buvo nemažai ir visi atydziai klausėsi, iš ko, galima spręst, jog klausytojai buvo patenkinti kalbėtojaus kalba. Po prakalbų buvo renkama aukos LSS. Agitacijos Fondui. Aukavo: po \$1.00: A. Alginavičienė, J. Balčiunaitis; po 50c: A. Vaičiukynas, Z. Klibienė, D. Šatkus; po 30c. A. Čičinas; po 25c: K. Narkus, J. Valys, B. Survilas, K. Klibas, A. Dauginytis, P. Krušienė, J. Varekojis, B. Augunas, A. Matikonis, A. Širvinskienė, A. Valančiunienė, J. Babelis, F. Varekojienė,—viso \$7.05. Smulkių aukų surinkta \$4.32. Viso labo \$11.37.

Vardu LMPS. 67 kp. tariu ačiu višiams aukautojams.

Rašt. U. Matikonienė.

NASHUA, N. H.

Balandžio 13 d. LSS. 192 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo d. Z. Puišutė. Prie LSS. 192 kp. prisirašė 9 nauji nariai, prie LDLD 42 kp. prisirašė 2 nariai. Taip-pat susitvėrė LMPS. kuopa iš 9 narių. Literatūros parduota už 15 dol., aukų surinkta \$10.45.

Kadangi šioje kolonijoje randasi ir lenkų, bet jie neorganizuoti, tai LSS. 192 kp. pastangomis liko užkviestas d. V. Druška, kuris sutvėrė lenkų socialistų kuopą iš 16 narių. Tose pačiose prakalbose liko surinkta Lawrence'o streikieriams 67 dol.

LSS. 192 kp. smarkiai darbuojasi; narių turi jau 60.

K. Barauskis.

ŠEIMYNINKIŲ SKYRIUS

KAIP PADARYT BULIONAS.

Ant 4 žmonių reikia imti du svaru mėsos. Mėsą reikia nuplaut karštam vandenyj, užpilt šaltu vandeniu ir pavirint 15 minučių, graibant putas. Paskui mėsą išimt, vandenį perkošt, įdėt mėsą atgal ir sudėt prisмокus: 1 svoguną, 1 pastarnoką, 1 morką, kelis lapelius kvepiančių pipirų ir druskos. Dabar reikia viską užvirint ant didelės ugnies, paskui ant silpnesnės ir virint kol mėsa suvirs. Reikai saugot, kad verdant nenubėgtų, nes tuomet pagenda skonis ir sriuba pasidaro nešvari. Kai mėsa išvirs, bulioną vėl reikia perkošt ir visus tirštumus išmest.

Iš to buliono galima daryt visokias sriubas.

SRIUBA IŠ CITRINOS.

Bulioną reikia išvirt paprastai. Ant 2 žmonių reikia paimt stiklą rugščios smetonos, įplakt vieno kiaušinio trynį, išpaust del rugštumo citrinos ir kelis šaukštus buliono, praskiedus. Supilt viską bulionan. Į tokią sriubą dedama ryžių kruopų, kurias galima išvirt skyrium. A. Šal.

LAŠINIUOČIAI.

Prirengt tešlą paprastu budu, kaip del baltos duonos (mielių tešla). Paimk svarą ar 2 (žiurint kiek nori daryt) lašinių ir supjaustyk juos smulkiai. Dėk pipirų, svogunų (cibulių) smulkiai supiaustytų, palei skonį, išplak 1 kiaušinį, jei svaras lašinių, jei 2 svarai—2 kiaušiniu; užpilk ant lašinių ir išmaišiusi gerai paskleisk tuos lašinius ant tešlos, iškočiotos apie 1 piršto storumo. Paskleisk lašinius lygiai, bet nelabai storai. Paskui paėmus tešlą nuo krašto suvyniok į voliuką taip, kad lašiniai liktų vidui. Užtaisyk gerai kraštus ir galus, kad lašiniai nebirtų lauk, ir aptepus kiaušinio tryniu viršų, dėk į tam tikras blekes ir kepk karštam pečiuj, kaip del duonos. Kiaušinis tepama ant viršaus del spalvos, kad butų

gražiai gelsvas. Bet kadangi dabar kiaušiniai labai brangūs, tai galima naudot paprastą sirupą, kuris taip-pat padaro gerą spalvą. Tuos lašiniuočius daroma tokio dydžio, koki šeimyninkei atrodo parankiausi. Galima tešlą išpjaut stiklu į apskritus ritinukus, dėt po šaukštuką lašinių ir užtaisyt gerai kraštus, sukant lyg virvutę aplinkui. Kept ne taip karštam pečiuj. Tada bus jų daug, bet mažiukai.

Kept reikia apie 1 valandą laiko, žiurint palei lašiniuočių didumą. J. B. Š.

GREITAS KEIKSAS.

Įmušti 2 kiaušiniu į 1 puoduką pieno, 1 puoduką cukraus, 1 ketvirtdalį svaro sviesto, 2 ar 3 puodukus miltų, 1 didelį šaukštą kepamų miltelių (Baking Powder) ir maišyti kokį pusvalandį, patepti blekę sviestu ir įdėt į karštą pečių, laikyti 1 val. ir tankiai paziurėti, kad neapdžiotų. Labai greitas darbas ir gardus valgis. Jeigu kas mėgsta, gali supjaustyt obuolių ir uždėti plonomis plestkelėms. Kepant keikną, ant viedro anglių reikia užpilti 2 stiklus vandens; į 5 minutes pečius bus raudonas ir greitai iškeps.

Petronelė Saukienė.

KAPOTA MĖSA SU KOPUSTAIS.

Paimk svarą kapotos jautienos, sumaišyk 1 kiaušinį, įdėk 3 šaukštus taukų, supjaustyk 1 cibulį, įdėk pipirų ir druskos pagal skonio. Išmaišyk. Išvirk sudytam vandenyj kokį ¼ svaro ryžių ir nusunkus supilk ant mėsos. Išmaišyk. Išvirk čielą kopustą taip, kad butų galima lapus lengvai vynioti; įdėk po didelį šaukštą mėsos į lapą, suvyniok ir susegk su meduku (tooth pick) arba surišk su siuluku, kad laikytųsi; sudėk į taukuotą skauradą, užpilk verdančiu vandeniu, kad pusiau apsemtų. Uždėjus ant pečiaus, reikia šutinti kokią valandą. Valgyt reikia karštus, užpilant sosu, kuris šutinant pasidaro. A. A-tė.

Vaikų Skyrius

KATINAS.

Mažam peliukui pirmu kartu išbėgusiam iš olos į lauką buvo labai navatna.

Visą dieną jisai išbėgiojo besidairydamas, o kada atėjo vakaras, sugrįžęs namo gyrėsi namiškim, ką jis matęs.

—Ar kartais nepasitaikė matyt kur katinas?—užklausė vienas broliukų.

—O taip, mačiau,—sako mažas peliukas.—Bėgant man pro sąslavyną, jisai buvo ant pat viršaus kaupio: margu šverneliu apsivilkęs, raudona kepure užsidėjęs ir kelinės iki kelių paraitytos,—kažin ko žvalgėsi. O kaip mane pamatė, tai suplojęs rankom per savo margo švernelio skvernus, kad jau suriko, tai tegul jį kur bala... net man ausis užspengė.

—Cha, cha, cha...—ėmė juoktis namiškiai, kad jų mažas šeimynos narys parokavo gaidį už katiną.

—Kogi jūs juokiatės?—užklausė mažas peliukas, nesuprasdamas.

—Juokiamės, kad tu gaidį parokavai už katiną,—atsakė juokusieje.

—Kame čia skirtumas: gaidys ar katinas, ar ne vistiek-pat,—sako peliukas.

—Na, jau ne, mano mielas,—atsiliepė viens jo brolių, kuriam buvo laimė kartą ištrukti iš katino nagų.—Gaidys yra paukštis, o katinas žvėris. Kada tu mateisi su gaidžiu, tai jisai tau tik pilnas ausis prirėkė. Bet jeigu tu butum matėsis taip su katinu, tai jau daugiau tavęs ant svieto gyvo nebutų buvę.

—Hm... Bet, jeigu jisai ku-ku man, tai aš ku-ku jam,—sako peliukas, manydamas, kad jis pats labai kaž-kas esąs.

—Tu mažas neišmanėli,—sako jam brolis.—Katinas yra ne tavo dydžio ir ne tavo įiegos; tu prieš jį tik spirgutis,—jisai tau gal duoti ku-ku tiek ir tiek.

—Jeigu tas tiesa, ką tu sakai, tai labanakt visiems, ir aš einu gult,—atsakė peliukas ir nuėjo miegot.

Ivonėlis.

Juokų Kampelis

DIDŽIAUSIAS KOMPLIMENTAS.

Didžiausį komplimentą vyrui pasakė žydelkaitė Marija, nes ji pavadino vyrą aniuolu. Todėl vyrai įsitemykite, kurį jūsų moteris ar mergina pavadins aniuolu, tai nuaukit pančiakas ir kelkit į altorių, nes ji... yra šventa...

MOTERŲ LIUOSYBĖ.

Kokios srovės vyrai pilniausią liuosybę suteikia savo moterims?—Nugi tie "socialistai", kurie neleidžia savo moteris priklausyti prie L. M. P. S.

VYRŲ RUPESČIAI.

Pastaruojų laikų kai-kurie vyrai labai susirupino Liet. Mot. Progr. Susivienijimo narių protavimu. Taigi, vyručiai, meldžiam perdaug nesirupinti "bobų" reikalais, kad trumpo plauko pudymai nepavirstų į taukines.

E. H. Žibutė.

MANO VYRAS.

Mano vyras labai dailus,
Prie manęs jis baisiai meilus.

Jo plaukeliai garbinuoti,
Tris savaitės nešukuoti.

Jo ausytės mažulytės,
Per plaukus net nematyti;

O jo kaklas trumputėlis
Ir apaugęs samanėlėms.

Jo akelės biskį kreivos
Ir kojėlės mažos, šleivos.

Jojo lupos pakabintos,
Kaip didieji du virtiniai.

Jis iš pečių labai drutas,
Net susprogęs visas sutas;

O ant nosies,—tai triubočius;
Nors ir piktas, bet galvočius.—

Aš jį myliu ir bučiuoju,
Prisispaudus pamyluoju.

Aš vedžiau jį sau už vyrą,
Nes tik vienas jis toks yra.

Nevystanti Gėlė.

Liet. Moterų Progr. Susivienijimo Reikalai

LMPS. CENTRO SEKRETORĖS PRANEŠIMAI.

Bal. 15, 1919, visoms LMPS. kuopų sekretrėms išsiuntinėju čarterius. Jeigu kuri kuopa negavo, atsišaukit, prisiųsiu.

Naujos kuopos.

35 kp., Bridgeport, Conn., buvusi likviduota, tapo atgaivinta. Sekr. A. Akstinienė, 402 Metal Ave.

79 kp., Riverside, Pa.

80 kp., Philadelphia, Pa.

81 kp., Torrington, Conn. Sekretorė V. Vaškevičienė, 49 Washington St.

83 kp., New Britain, Conn. Sekretorė E. Kazlauskutė, 262 Fairview Ave.

84 kp., Wilmerding, Pa. Sekretorė E. Bautis, 121 Middle St.

Referendumas.

Įnešimas, kad visos LMPS. narės visais tais metais, kuomet įstoja, išleistas ir ateityj leidžiamas LMPS. knygas gautų, jei jos yra pilnai užsimokėjusios savo mokesčių (žiūrėk "M. B." num. 4), parėmė LMP-S. 2 ir 46 kuopos. Nuo šio laiko bus duota 45 dienos šio dalyko apsvartymui.

Z. M. Puišutė,

LMPS. Cent. Sekr.

LMPS. Centro Sekr. Raportas 1918 m.

Nuo Sausio 1, 1918, iki Sausio 1, 1919, parašiau LMPS. reikaluose 825 laiškus. Atėjo 543 laišakai.

Svarbesni LMPS. darbai:

1. Davimas "Moterų Balso" už narines mokesčius.

2. Išimtas čarteris.

3. Sušaukimas II Suvažiavimo.

4. Išleidimas knygos "Ką kiekviena moteris privalo žinoti."

Pagal LMPS. nutarimą 1917 m., kad rinkti statistiką iš kuopų veikimo, išsiuntinėju tam tikslui blankas į 67 kuopas. Sugrąžino blankas tik 39 kuopos. Negaliu suprast, kodėl kuopos ir jų sekretorės neatkreipia daugiau atydos į centro dalykus.

Jeigu statistika būtų nereikalinga, centras jos nereikalautų. Pasirodo, kad beveik pusė LMPS. kuopų blankų visai negrąžino. Tuo budu labai sunku spręst apie LMPS. kuopų veikimą.

Iš sugrąžintų blankų pasirodė, kad tos 39 kuopos laikė 517 susirinkimų, surengė 64 prakalbas, 13 paskaitų, 124 pasilinksminimo vakarus, pardavė literatūros už \$962.80, išplatino pavienių numerių "M. B." 6203 egz., aukų surinko \$440.56, aukavo iš izdo \$939.14, finansiškų įplaukų turėjo \$5,718.58, izde Sausio 1, 1919 m., turėjo \$1,795.46. Taipgi beveik visos kuopos nupirkusios bent po vieną "Laisvės" šerą.

Aukos skirtos daugiausia LSS. Aps. Fondui, Socialistų Partijos "Miliono Dolerių Fondui," LSS. Agitacijos Fondui, politiškiems kaliniams ir šiaip švietimo reikalams, kaip tai, palaikymui vaikų draugijėlių ir tt.

LMPS. 2 kuopa, Worcester, Mass., pasižymėjo surengdama daugiausia prakalbų ir pasilinksminimo vakarų. Taipgi per metus laiko išauklėjo didžiausią vaikų draugijėlę.

LMPS. 11 kuopa, Philadelphia, Pa., išplatino daugiausia pavienių numerių "M. B.", butent 2,420 egz.; taipgi bendrai su LSS. kp. palaiko vaikų draugijėlę. Platiniame "M. B." pasižymėjo ir 2 kuopa, kuri kiekvieną mėnesį išplatina 25 egz., tai daugiau negu kokia kita kuopa, išskyrus 11 kp.

Literatūros daugiausia išplatino 17 kp., Detroit, Mich., — už \$67.84; antra seka 1 kp., Brooklyn, N. Y., — \$54.38.

Aukomis pasižymėjo 8 kp., Lawrence, Mass., kuri per 1918 m. iš izdo paaukavo geriems tikslams \$125. Reiškia, 17 kp. da vis vadovauja platinime literatūros ir 8 kp. — gausiu aukavimu.

Sausio 1, 1918 m., buvo 55 kuopos. Sutverta per 1918 metus 13 kuopų. Viso

Sausio 1, 1919, buvo 68 kuopos.

Atgaijinta 32 kuopa, McKees Rocks, Pa. Likviduota 18 kp., Hartford, Conn.

Žiurint į abelną LMPS. veikimą per 1918 m., atrodo daug silpnėsnis, negu 1917 m. Tečiaus imant atydzion tuos sunkumus, kuriuos turėjo pergyvent, reikia dziaugtis ir gērētis ta energija ir tuo upu, kuris apsireiškē pas drauges. Sulaikymas "M. B.", siautimas influenzos, kuri suparalyziavo visą rudeninį veikimą ir agitacijos savaitę, — atsiliepē baisiai ant veikimo ir naujų kuopų augimo. Tečiaus jau ta audra pergyventa ir 1919 m. prasideda nešdami geresnes pasekmes. Ateitis priklauso nuo draugių energijos, pasišventimo ir darbo.

Su Jumis, del moterų apšvietos,
Z. M. Puišutė,
LMPS. Cent. Sekr.

PROTOKOLAS

LMPS. IV Rajono II konferencijos, įvykusios 30 d. kovo, 1919, Anglų Socialistų svetainėj, po num. 225-227 N. Washington Ave., Scranton, Pa.

Konferenciją atidarė sekr. d. E. Kasparavičienė 11:45 val. ryte. Į konferencijos pirmininkes išrinkta d. A. P. Shukienė, pagalbininke B. S. Zmitriutė. Sekr. išrinkta B. S. Zmitriutė, pagalb. E. Kasparavičienė. Pirm. paskyrė dd. B. S. Zmitriutę ir H. Sherienę peržiūrėti mandatų. Pasirodė, kad delegačių pribuvo iš sekančių kuopų: nuo 48 kp. Wilkes Barre, Pa.,—d. M. Usaitienė ir O. Byronienė; nuo 63 kp. Nanticoke,—H. Sherienė; nuo 23 kp. Binghamton, N. Y.,—V. Zmitriutė, B. Zmitriutė ir T. Čižauskienė; 54 kp. Scranton, Pa. neprisiuntė delegatės. Viso 6 delegatės nuo 3 kuopų. Suteikta sprendžiamas balsas rajono valdybai ir draugėm iš 54 kuopos, kurios dalyvavo; išviso su sprendžiamais balsais dalyvavo 11 delegačių.

Pirmos rajono konferencijos protokolas perskaitytas ir vienbalsiai priimtas. Paskui sekė raportai rajono valdybos: ar-

ganizatorė pranešė per kitas drauges, jog del priezasties apleidimo miesto, negali dalyvauti konf. ir raporto neišdavė. Sekr., fin. sekr., izd. ir instruktorės raportai tapo priimti vienbalsiai. Iš raportų pasirodė, kad IV Rajonas turi 4 kuopas su 61 nare ir izde pinigų yra \$147.01.

Perskaitytas laiškas nuo LSS. VII Raj., kur reikalauja atmokėti nedatekliaus \$3.99 už rengtą prakalbų maršrutą, sykiu su LMPS. IV Rajonu d. J. Jukeliui. Vienbalsiai nutarta atmokėti.

Vienbalsiai nutarta rengti "Darbininkių ir Darbininkų Dieną", sykiu su LSS. VII Rajonu. Pavesta surengti sekančiai komisijai: A. P. Shukienei, V. Zmitriutei, A. Maslauskienei, E. Kasparavičienei, ir H. Sherienei.

48 kp. įnešimas, kad išleisti keletą knygų ant išlaimėjimo ir pelną skirti rajonui. Apsvarsčius, įnešimas likosi atmetas 5 balsais prieš 1.

Nutarta visom rajono kuopom rengti kokias pramogas ir pelną skirti rajono izdan.

Nutarta suteikti galią rajono valdybai rengti prakalbų maršrutus, neleidus referendumu.

Nutarta, kad viena narė iš raj. valdybos neturėtų galią rengti kokias pramogas rajono naudai (išskiriant prakalbas) be viso rajono valdybos nutarimo.

Nutarta vienbalsiai surengti prakalbų maršrutą aplinkiniuose miesteliuose, kur dar nėra LMPS. kuopų, kad sutvėrus jų.

23 kp. įnešimas, kad rengti gegužinį prakalbų maršrutą. Įnešimas vienbalsiai priimtas. Kalbėtojai nominuoti sekanti: Petrikenė, Šaltis, Račiutė-Herman, Hermanas.

Nutarta atspauzdinti 500 laiškų su rajonu antgalviu.

Nutarta 6 balsais prieš 3, kad laikyti rajono konferencijas 1 sykį į metus, o svarbiam reikalui esant susaukti ekstra konferenciją.

Nutarta 7 balsais prieš 1, kad konf.

komitetas parašytų laišką 54 kp. Scranton, Pa., užklaudamas delko neatsiuntė delegatės į šią konferenciją, ir paragintų toliau dalyvauti rajono konferencijose.

23 kp. įnešimas, kad Raj. rengdamas maršrutą, praneštų kuopom bent 2 savaites pirm laiko. Įnešimas vienbalsiai priimtas.

Nutarta vienbalsiai išnešti rezoliuciją reikalaujančią paliuosuoti politiškus prasi-kaltėlius. Rezoliuciją talpinti "Mot. Balse" ir "Laisvėje", kurią pagamins dd.: A. P. Shukienė, V. Zmitriutė, M. Usaitienė.

Nutarta atidėti raj. vienu metų sukak-tuvių paminėjimo dieną, o pasidarbuoti del Darbininkų ir Darbininkų Dienos.

Nutarta palikti referendumui nuspręsti sekančios konferencijos laiką ir vietą. Nominuoti sekanti miestai: Binghamton, N. Y., 5 balsai; Wilkes Barre, Pa. 4 b.; Scranton, Pa. 2 bals.

Į IV Rajono valdybą įėjo sekančios draugės: org. A. P. Shukienė, sekr. E. Kas-paravičienė, fin. sekr. H. Sherienė, izd. T. Čižauskienė, instr. M. Usaitienė ir S. Ya-nošonienė. Uždarant konf. pirm. kvietė drauges, nenuilstančiai dirbti rajono ir sy-kiu klesų kovos naudai.

Konf. uždaryta 4.30 val. vakare.

Konf. pirm. A. P. Shukienė,

Sekr. B. S. Zmitriutė.

LMPS. VII RAJONO KONFERENCI-JOS PROTOKOLAS.

1. Konferencija įvyko 16 d. kovo, 1919, Lietuvių Ukėsų svetainėj, Donora, Pa.

1. Nepribuvus organizatorei O. B. Venckunienei, konferenciją atidarė proto-kolų sekretorė E. J. Stočkienė, 1:30 val. po pietų.

3. Mandatų peržiūrėjimui paskirta V. Maisejutė ir E. J. Stočkienė. Delegačių su mandatais pribuvo nuo sekamų kuopų: 19 kp. Donora, Pa.—M. Andriulienė, K. Ur-bonienė; 60 kp.—N. S. Pittsburgh, Pa.,—M. Daimentienė, M. Česnienė; 21 kp. Pitts-burgh, Pa.—B. Leonaitė ir V. Maisejutė; 57 kp. Carnegie, Pa.—A. Arbašauskienė;

viso delegačių pribuvo 12; dalyvavo ir ke-letas svečių.

4. Išrinkta pirmininke šiai konferenci-jai B. Leonaitė, sekr. E. J. Stočkienė, pa-galbininke V. Maisejutė. Nutarta duoti sprendžiami balsai ir tom, ką be mandatų atsilankė į konferenciją.

5. Perskaitytas II konferencijos pro-tokolas ir priimtas. Protokolas III konfe-rencijos priimtas su pataisymu.

Rajono komiteto raportai:

6. Kadangi organizatorė nepribuvo, tai ir raporto nebuvo. Protokolų sekretorės ra-portas priimtas, o finansų raštininkė rapor-to neturėjo; izdininkės raportas priimtas; knygės visai nebuvo.

7. Vakarienes surengimui komisijos raportas priimtas su pagirimu, kad per pa-sidarbavimą komisijos buvo aukauta nuo d. organizatorės O. B. Venckunienės išlai-mėjimui knyga vertės \$3.50 (angliškai-lie-tuviškas žodynas); per d. Leonaitės pasi-darbavimą pelno liko \$7.50; nuo vakarienes pelno liko \$18.79; viso labo liko \$26.29.

8. Maršruto komisijos raportas priim-tas su pagyrimu. Maršrutas pavyko ne-prastai: sutverta nauja kuopa iš 6 narių Wilmerding, Pa.; literatūros parduota už \$23.50; "Mot. Balso" parduota 50 egz. ir nutarta visai neimti nuošimčio už "M. B."

9. Nutarta surengti maršrutą prakal-bų, jeigu butų galima apie geguž. mėn. š. m.; palikta, kad komitetas tuomi rupintysi.

10. Nutarta rengti išvažiavimą. Vieta turi but Pittsburgho apielinkė. Išrinkta ko-misija, į kurią įėjo: V. Maisejutė, M. Dai-mentienė, M. Česnienė, E. J. Stočkienė ir A. Arbašauskienė.

11. Nutarta, kad paraginti "M. B." ad-ministraciją, kad daugiau atkreiptų aty-džios į prenumeratų ir laiškų su klausimais atsakinėjimą; o kadangi tas labai kenkia "M. B." platintojam, (nes nusiuntus pre-numeratą, tai negalima gauti per 2 ir 3 mėnesius, arba ir visai negauna, tai tada, prenum. stačiai prašo pinigų grąžinti, kas yra labai nemalonu. (Prenumeratų rinkėjos

taip neaiškiai parašo prenumeratorių vardus ir antrašus, kad negalima išskaityti, todėl dažnai įvyksta klaidos antrašuose ir skaitytojai negauna laikraščio.—Red.-Adm.).

12. Kadangi referendumu negalima buvo visa valdyba išrinkti, tai buvo renkama konferencijoje finansų raštininkė ir knygė. Finansų raštininke išrinkta E. J. Stočkienė, knyge A. Arbašauskienė.

13. Nutarta, kad sekretorė pasirūpintų paklausti centro mėnesinių blankų dėl raportų.

14. Buvo pakelta klausimas kas dėl antspaudo LMPS.; vienbalsiai likosi atmesta.

15. Drgė E. J. Stočkienė paaukavo knygą \$2.00 vertės finansų vedimui, už ką vardė rajono ištariu širdingą aciū. Taip pat prieš uždarymą konferencijos suaukavo \$2.50 VII Rajono knygų nupirkimui.

16. Nutarta laikyt sekama konferencija 27 d. liepos, 1919, Pittsburgh, Pa., 2033 Fifth Ave.

Konferencija užsadarė 4 valandą po pietų.

Pirm. B. Leonaitė,
Skr. E. J. Stočkienė.

ANTRO SUVAŽIAVIMO PROTOKOLO BALSAVIMAS.

I. a) Kad LMPS. įsteigtų Literatūros ir Apšvietos komitetą. Už 520; prieš 12.

b) Susidedantis iš 3 ypatų. Už 540; prieš 24.

Jo užduotis:

a) Spręst visus LMPS. leidžiamus raštus. Už 575; prieš 13.

b) Reikalui esant spręsti apie tulų straipsnių talpinimą į "Moterų Balsą." Už 513; prieš 27.

c) Rupintis abelna LMPS. narių apšvieta. Už 528; prieš 10.

e) Kad Literatūros ir Apšvietos komitetas būtų renkamas referendumu. Už 515; prieš 21.

II. a) Kad "Moterų Balsas" būtų pa-

gerintas su straipsniais moksliško turinio ir tinkamais moterų reikalams, ir kad kenkiančios polemikos LMPS. ir "M. B." būtų netalpinamos. Už 473; prieš 55.

b) Kad "Moterų Balso" redaktorė atsakytų kitiems laikraščiams tik tada ir į tokią kritiką ir polemiką, kuri tiesioginiai palies LMPS. ir "M. B." Už 540; prieš 68.

III. a) Atšaukt referendumo balsavimą, kad suvienyt įstaigas sekretorių administratorės ir redaktorės. Už 422; prieš 112.

b) Suvienyt redaktorės, administratorės ir finansų sekretorės įstaigas. Už 303; prieš 230.

c) Už tą darbą algos mokėt \$20.00 į savaitę. Už 380; prieš 152.

d) Ta ypata bus renkama referendumu. Už 416; prieš 59.

IV. Centro Sekretorei algos mokėt \$75.00 į metus. Už 529; prieš 36.

V. Apmokėt finansų sekretorei už du metus sekretoriavimo \$50.00. Už 518; prieš 31.

VI. Kad centras atsišauktų į kuopas, kad jos rengtų prakalbas ir vakarus naudai "Moterų Balso." Už 487; prieš 36.

VII. Paskirt iš LMPS. Centro izdo į "Moterų Balso" izdą. \$400.00. Už 529; prieš 30.

VIII. a) Leist "Moterų Balsą" du kartus į mėnesį. Už 500; prieš 64.

b) Leidžiant du kartu į mėnesį prenumeratą turi būti \$2.00 į metus. Už 414; prieš 129.

c) Leidžiant du kartu į mėnesį, tai ypatai, kuri užims redaktorės, administratorės ir sekretorės vietas, mokėt algos \$25 į savaitę. Iš tos algos, reikalui esant, ji turi pasisamdyt pagelbininkę. Už 414; prieš 118.

d) "Moterų Balso" agentams duoti 35 centus nuošimčio už kiekvieną prenumeratą. Už 496; prieš 64.

e) Pavienių numerių platintojams duoti 35 nuošimtį. Už 515; prieš 23.

f) "M. B." bendradarbių raštams iš-

leist nedaugiau \$5 kiekvienam numeriui. Už 436; prieš 80.

g) Paveikslas ant "Moterų Balso" viršelių turi būti dedamas vienodas per visus metus. Už 410; prieš 140.

h) Paveikslų talpinimas viduryj "M. B." palikti redaktorės nuožiurai, su patarimu, kad jeigu talpinti paveikslą, kad tas paveikslas būtų pritaikytas prie straipsnio. Už 521; prieš 28.

IX. Sąnarines mokesčius išdalinti sekančiais: 5c. kuopai, 5c. LMPS. centrui ir 10c. "M. B." Už 543; prieš 18.

X. Kad projektas konstitucijos rajonų tvarkymosi būtų perleistas per "M. B." ir atspausdintas vienoj knygutėj su LMPS. konstitucija. Už 504; prieš 19.

XI. a) Kad LMPS. turėtų ženklelius spilkutės formoj. Už 517; prieš 35.

b) Spalva turi būti geltona ir raudona. Už 497; prieš 41.

c) Parupins tai Pildomasis Komitetas. Už 509; prieš 28.

d) Kaina turi būti nebrangesnė vieno dolerio. Už 468; prieš 66.

XII. Kad moksleivės būtų paliuosuotos nuo narinių mokesčių. Už 460; prieš 65.

XIII. LMPS. III Suvažiavimui rekomenduotos sekančios vietos: Cleveland, Boston, Chicago. Už 540; prieš 13.

(Nuo Red. Vieta sekančiam suvažiavimui nubalsuota klaidingai. Balsuota: Cleveland, Boston, Chicago; už 540, prieš 13." Kur bus sekantis suvažiavimas, niekas negali žinoti, nes visi trys miestai balsuota vienu sykiu. Kas tą dabar išriš? Reikėjo balsuoti už kiekvieną miestą atskirai.)

REZOLIUCIJOS.

Užuojautos rezoliucija E. V. Debsui.

Atsivėlgiant į tai, kad drg. E. V. Debs ir kiti draugai, tarnavusieji ir tarnaujantieji darbininkų klesos reikalams, yra persekiojami ir teisiami, ir

Kadangi jie susilaukia tokio persekiojimo ačiu jų darbavimuisi darbininkų klesos

reikalų gynime, — todėl LMPS. II Suvažiavimas išreiškia savo nuoširdžią užuojautą ir ragina kuopas rinkti aukas pagalbėjimui toje nelaimėje. Už 560; prieš 4.

Rezoliucija taktikos klausime.

Kadangi LMPS. yra darbininkų organizacija, turinti bendrus reikalus su ta darbininkų klesos dalimi, kuri eina prie galutinio išsiliuosavimo iš kapitalistiškos vergijos, ir kad greičiau atsiekus savo tikslą, darbininkai, kaip klesa, privalo savo spėkas kuodaugiausia jungti į kruvą. Todėl LMPS. pasizada eiti tais pačiais keliais, kuriais eina LSS. ir tarptautinė Socialistų Partija, prie galutinio darbininkų klesos išsiliuosavimo. Už 570; prieš 1.

Rezoliucija linkui Amerikos Lietuvių Darbininkų Tarybos.

Kadangi visuose Amerikos lietuvių darbininkų organizacijos centruose ir net didžiumoje atskirų kuopų apsidriškia didžiausias nepasitenkinimas Amerikos Lietuvių Darbininkų Tarybos oportunistiniais obalsiais (Lietuvos klausimu, dabartinio pasaulinio krizio klausimu ir daugeliu kitų), kurie tik klaidina darbininkus ir sėja nesusipratimą jų tarpe, o nevienija juos, ir

Kadangi darbininkų (o drauge ir moterų darbininkių) išsiliuosavimas yra tik jų bendroje kovoje prieš visokius išnaudotojus, svetimus ir savuosius, todėl darbininkams reikalingos tik tokios organizacijos, kurios pripažįsta klesų kovą ne tik teorijoje, bet ir praktikoje, ko visai nėra A. L. D. Taryboje;

Todėl LMPS. II Suvažiavimas pageidauja, kad mūsų kuopos bei narės minimos tarybos neremtų. Už 480; prieš 52.

Balsavime dalyvavo 44 kuopos; 610 narių.

Zuzana M. Puišutė,
LMPS. Centro Sekr.

HAVERHILL, MASS.

LMPS. 55 kuopa gyvuoja da tik antras metas ir per tą laiką gyvavimo kuopa surengė du baliu ir vieną teatrą su baliu, taip pat vieną pikniką ir turėjom paskaitas ir

prakalbas. Aukauta LSS. Apsig. Fondui \$10.00, "Moterų Balsui" \$10.00 ir mažai mergaitei lavinimosi reikalams dovanota \$5.00. Dabar 55 kuopoj randasi 28 narės ir izde turi pinigų \$90.62.

Susirinkimus laikom kas antrą nedėl-dienį po pietų LSS. knygyne, 124 River St.

Malonu butų, kad šiais metais mūsų draugės da daugiau darbuotųsi, rengdamos lavinimosi prakalbas ir šviesdamos savo se-sutes.

LMPS. 55 kp. valdyba: Org. S. Kaz-lauskienė, prot. sekr. M. Matonienė, fin. sekr. A. M. Kancevičiūtė, izd. Z. Virbickie-nė, knygė A. Paulauskienė.

Fin. sekr. A. M. Kancevičiūtė.

REZOLIUCIJA.

LMPS IV Rajono laikytoj konferen-cijoj kovo 30 d., 1919, Scranton, Pa. tapo išnešta sekanti rezoliucija:

Atsizvelgiant į tai, kad d. E. V. Debs, L. Fraina, Rose P. Stokes, W. Haywood, T. Mooney, J. V. Stilson ir J. Šukys, tar-naujanti darbininkų klesai yra persekiojami, teisiami ir nuteisti,—tai mes darbinin-kės reikalaujame, kad jie visi butų paliuo-suoti. Jeigu šitie vadai nebus paliuosuoti federalės valdžios, tai 4 d. liepos 1919 turi but apskelbta generalis streikas.

Komisija:

V. Zmitriūtė, A. P. Shukienė, M. Usaitienė.

PROTESTO REZOLIUCIJA PRIEŠ LMPS. PILDANTIŲ KOMITETĄ.

LMPS. 24 kuopos mėnesiniame susi-rinkime, laikytame 13 dieną kovo, š. m., Jaitės svetainėje, 6006 St. Clair Ave., Cle-veland, Ohio, tapo išrinkta komisija para-šymui protesto rezoliucijos prieš LMPS. P. Komitetą už nesirupinimą-vilkinimą at-spausdinimo LMPS. konstitucijos ir nari-niams mokesčiams knygučių.

Kadangi LMPS. 1-mas Suvažiavimas yra nutaręs atspausdinti, su reikalingais pa-taisymais, daugiau LMPS. konstitucijų ir nariniams mokesčiams knygučių, ir

Kadangi viršminėtos sutaisymo dar-bas buvo paimtas atlikti M. M. Račiutės-Hermanienės, kuri jau gana ilgas laikas kaip laikosi nieko absoliutiškai nepranešda-ma, ar tuom dalyku yra kas-nors veikia-ma, ar ne, ir delei kokių priežasčių, ir

Kadangi narės, norinčios įstoti mūsų orga-nizacijon (LMPS.), reikalauja konstitucijų, norėdamos žinoti organizacijos tikslus,

Todel mes, LMPS. 24 kuopa, reikalau-jame, kad LMPS. Pild. Komitetas pasi-stengtų kuogreičiausia atspausdinti dau-giau LMPS. konstitucijų ir knygučių nari-niams mokesčiams, kaip kad yra nutarta LMPS. 1-mo Suvažiavimo.

Mes taipgi reikalaujame, kad LMPS. P. Kom. atkreiptų atydą į šį mūsų reikala-vimą-rezoliuciją ir veiktų pilnoje šio žodžio prasmėje.

M. T. Rimkienė,
Ona Rukienė,
M. Baltrušaitienė.

(Mokesčių knygelės yra pas LMPS. Centro Sekretorę Z. M. Puishea, Franklyn Sq House, Boston, Mass. Reikalaukite iš ten. Red.)

PROTESTAS PRIEŠ LMPS. PILD. K-TO 7 ir 8 TARIMĄ.

LMPS. 47 kp. laikytame susirinkime balndžio 13 d. svarstėm LMPS. Pildomojo Komiteto tarimus. Mes, 47 kp. sutinkam pilnai su pirmais 6 klausimais ir nutari-mais, bet 7 ir 8 nutarimui, pagaminti 4000 įstojimo blankų, mes nepritariam. Šiame klausime 47 kuopa paremia M. Michelso-nienės ir E. Bekampienės nuomonę, kad tos blankos yra nereikalingos, ir mes atsi-sakysime jas priimti. Taigi griežtai protes-tuojame prieš įvedimą "ausinės išpažinties". Kol dar nepagamintos, reikia gerai apsvarstyti, nes tokios aplikacijos suma-zintų narių įstojimą į LMPS.

Kuopos valdyba:

Pirm. A. Pauliukaitienė,
Skr. K. Radavičienė,
Izd. M. Valiulienė.

LMPS. II RAIJONO REIKALUOSE.

Laikau pareiĝa pranešti LMPS. Massachusetts valstijos kuopom, jog įvyks prakalbų maršrutas II Rajone. Kalbės d. S. M. Puišiuotė iš Boston, Mass.

Todel brangios draugės, rengkimės energingai prie prakalbų: paimkite svetaines nurodytose dieneose ir prie to pasirupinkite iškalno literaturos. Lai nebuna nė vienos kuopos, kuri nerengtų prakalbų, bet visos rengkime prakalbas draugei S. M. Puišiuotei. Tikiu, kad visos kuopos darbuosis pagal išgalėjimą.

Prakalbos prasidės sekančiais:

Geguž. 4 d. 2 val. po pietų,—49 kp., Brighton, Mass.

Geg. 4 d. vakare 6 val. kalbės Cambridge, Mass.

11 d. Geguž., 2 val. po pietų, 69 kp. W. Lynn, Mass.

Geg. 11 d, vakare 6 val., 13 kp., So. Boston, Mass.

Geguž. 18 d., 2 val. po pietų, 55 kp. Haverhill, Mass.

Geg. 18, vakare 6 val., 8 kp., Lawrence, Mass.

Geg. 25 d. 2 val. po pietų, 34 kp., Fitchburg, Mass.

Geg. 25 d. vakare, 6 val., 2 kp., Worcester, Mass.

Birž. 1 d. 2 val. po pietų, 61 kp. Lowell, Mass.

Birž. 8 d. 2 val. po pietų, 52 kp. Stoughton, Mass.

Birž. 8 d. vakare 6 val., 44 kp. Norwood, Mass.

Birž. 15 d., 2 val. po pietų, 50 kp. Gardner, Mass.

Birž. 22 d. 2 val. po pietų, 56 kp. Eastampton, Mass.

Pastaba kuopoms. Kurios kuopos manot surengti prakalbas minimomis dienomis, tai prašau, kad duotumėt žinoti man. Kaip matot iš pranešimo, tai visom kuopom išpuola rengt prakalbas tik nedėdieniais, nes kalbėtoja neapsiima kitomis dienomis kalbėti.

Linkiu nuo savęs kuogeriausio pasisekimo visom kuopom rengime prakalbų.

LMPS. II Raj. organizatorė,
B. Bubliauskienė.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

G. Pušiniutei.—Jūsų prisiųstą LMPS. II Raj. konferencijos priimtą rezoliuciją nedėsime, nes ji perdaug pasenus. Priimta ji gruodžio 1918 m., ir talpinti dabar neturi vertės, tuo labiau, kad ten bereikalinaigai išgirtos kitų šalių valdžios, buk jos paliuosavusios politiškus prasikaltėlius, o tas netiesa. Anglijoj, pavz., pilni kalėjimai politiškujų. Kemšama į kalėjimus ir deportuojama ne blogiau kaip ir čia. Lietuvių Soc. Sąjungos Škotijoje, taip-pat keletas narių yra po teismu. Auoks renkama bylų vedimui; žadama kaltinamuosius deportuot. Apie Vokietiją nėra kas nė kalbėt, ten taip prikimšti kalėjimai, kad daugiau netelpa. Ten kasdien šimtai politišku išskerdžiama be jokio teismo.

VISŲ LMPS. NARIŲ DOMAI.

Tulos narės ir kuopos klausinėja administracijos ar LMPS. narės kurios neimtu “Moterų Balso”, kaipo organo, butų paliuosuotos nuo mokėjimo pilnos narinės mokesties. Mat pasitaiko, kad motina ir duktė priklauso prie LMPS. arba 2 sesers, ir “M. B.” pareina 2 ar 3 egz. vienu antrašu, tai galėtų viena imti, o kitos ne. Šiuomi paaiškiname visom, kad visos narės privalo imti “M. B.”, nes jei neims, vistiek nuo mokesčių negali but paliuosuotos. Skirstyti nares į imančias ir neimančias organo, butų perdaug keblumo ir nėra tokio įstatymo kuriuo pasiremiant galima butų paliuosuot nuo mokesčių už organą.

Kurioms “M. B.” nereikalingas,—turi po 2 egz., gali vieną parduot ir tokiu budu įmokėti pinigai sugrįš.

Pild. Komitetas nutarė pakelti “M. B.” kainą Todel nuo šio num. “M. B.” atskiro egz. kaina bus 15c.

“M. B.” Adm.

LMPS. CENTRO IŽDO APYSKAITA.

Įplaukos už kovo mėnesį 1919 m.

Už narines, įstojimą ir mokesčių knygeles.

22 kp. Montello, Mass. narių mok.	\$10.00
30 kp. Bridgewater, Mass. nar.40
Per d. Z. Puišutę už mok. knygeles:	
28 kp. Baltimore, Md.60
17 kp. Detroit, Mich.75
24 kp. Clevelnd, Ohio narinių mok. ..	7.30
33 kp. Mahanoy City, Pa. nar.	5.75
Pav.—E. J. Stočkienė nar.	2.40
Per d. Z. Puišutę už mok. knyg.:	
17 kp. Detroit, Mich.	2.25
15 kp. Ansonia, Conn.36
69 kp. West Lynn, Mass. narinių	4.05
19 kp. Donora, Pa.	3.55
74 kp. Hazleton, Pa.	3.50
9 kp. Chicago, Ill.	19.25
23 kp. Binghamton, N. Y.	5.45
44 kp. Norwood, Mass.	2.60
Pav. M. Griciunienė	2.25
67 kp. Kensington, Ill.	5.10
25 kp. Roseland, Ill. narinių	7.55
50 kp. Gardner, Mass. nar.	2.20
Pav. O. Stasiunienė nar.	1.80
74 kp. Hazleton, Pa., mok. knyg.30
77 kp. Frackville, Pa., narinių80
13 kp. So. Boston, Mass. nar.	11.10
8 kp. Lawrence, Mass. nar.	4.50
40 kp. Lewiston, Me. nar.	7.85
66 kp. Los Angeles, Cal. nar.	3.65
15 kp. Ansonia, Conn.	3.70
55 kp. Haverhill, Mass. nar.	5.15
61 kp. Lowell, Mass. nar.	6.40
64 kp. Great Neck, N. Y.	2.65
71 kp. Benld, Ill. nar.	5.80
51 kp. Collinsville, Ill. nar.	2.00
54 kp. Scranton, Pa., nar.	5.00
4 kp. Elezabeth, N. J.	4.60
23 kp. Binghamton, N. Y. mok. kn.	1.50
48 kp. Wilkes Barre, Pa. nar.	7.60
11 kp. Philadelphia, Pa. nar.	7.40
42 kp. New Haven, Conn., nar.	2.65

Viso \$169.76

Kovo 1 d. buvo izde \$1,057.82

Viso \$1,227.58

Išlaidos:

LSS. Spaustuvei už 5000 mok. blankų	
ant abiejų pusių spauzd.	\$15.00
Už 2000 kortų narinių mok. pakvit. ..	6.00
“Laisvei” už 150 LMPS. II Suvažiavi-	
mo protokolo balsavimui blankų 5.00	
150 statistikos blankų	3.06
<hr/>	
Viso	\$29.06
Buvo izde	\$1,227.58
Išleista	29.06

Lieka pas centro izdininkę \$1,198.52
P. S. Apyskaita už balandį mėn. tilps
sekančiuose “M. B.” numeriuose.

**VISIEMS “MOTERŲ BALSO”
PRENUMERATORIAMS.**

Visi “M. B.” prenumeratoriai, kurių prenumeratos laikas išsibaigęs, malonėkite atnaujinti, nes kitaip busime priverstos sulaikyti laikraštį. Kas turi prie savo antrašči ant “M. B.” sekančius ženklus (2-19), (3-19), (4-19), tų prenumerata yra išsibaigus Pirmoji skaitlinė tų ženklų reiškia numerį su kuriuo pasibaigia prenumerata, o antroji—metus. “M. B.” Adm.

LMPS. 8 KP. VALDYBA 1919 M.

Org. E. Mulakiutė, 16 Wells St. Lawrence, Mass.
Prot. sekr. A. Sarmavičienė, 2. Hirshpeld St., Lawrence, Mass.
Fin. sekr. K. Ramonienė, 171 West St., Lawrence, Mass.
Izdininkė E. Vaitekunienė, 31 Bruce St., Lawrence, Mass.

LMPS. 41 KP. VALDYBA, 1919 M.

Org. H. Tumosienė, 613 Wooster Av., Akron, Ohio.
Prot. sekr. T. Joneliunienė, 636 Bellevue Ave., Akron, Ohio.

Fin. sekr. M. Siškienė, 636 Bellevue Ave., Akron, Ohio.

Iždininkė O. Poškienė, 582 Spicer St., Akron, Ohio.

Knygė K. Karsokienė, Box 22, Goodrick St., Akron, Ohio.

LMPS. VIRŠININKIŲ ADRESAI:

Pild. Komitetas:

M. Baltuškienė, sekr. 601-603 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

M. Michelsonienė, 251 Broadway, So. Boston, Mass.

K. Petrikenė, 163 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.

K. Karosienė, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

E. Bekampienė, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Ižd. E. H. Žilinskiūtė, 12 Pleasant St., Rochester, N. Y.

Centro Sekr. Z. Puišiuūtė, Franklin Sq. House, Boston, Mass.

LIETUVIŲ NAMAS.

Pirmutinis Lietuvių namas įrengtas kaime Hart, Michigano valstijoje per mūsų ukininkus, kuriame apilkiniai ukininkai gauna visas informacijas. Atvažiavusiam iš kitur taipgi buna visiems gera užėiga. Per tą užvedimą ukininkai perka sėklas už mažiausią kainą. Mandydami pirkt Farmas, geriausia pirkt per tokį Biurą, apsilenkiant agentų. Bulves parduoda dideliais orderiais; šviežius kiaušinius baksais po 30 tuzinų. Čysto medaus viedrukas \$1.85; dideliais orderiais pigiau. Tas namas randasi palei geležinkelio stotį. Važiuodami pas mus, pirkite tikieta į Grand Rapids, o iš ten į Hart. Rašydami, įdėkit markę.

Amerikos Ukininkas, Box 96, Hart Michigan.

TIK MOKSLE JUSŲ IŠGANYMAS!

Todel mes nurodome, kaip lengvai išmokti Anglų kalbą, aritmetiką, Lietuvių kalbos gramatiką ir gražrašystę, galima savo namuose liuosu laiku. Nurodymai ir knyga dykai. Idėk stampą atsakymui. Adresuok: L. K. Mokykla, 1356 N. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

P. S. Kas myli augštesnius mokslus—mes mokiname šiuos: biologiją, chemiją ir fiziką; algebrą, geometriją ir trigonometriją; psichologiją, logiką ir etiką; lotynų ir vokiečių kalbas; politinę ekonomiją.

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Of "Moterų Balsas" (The Women's Voice) published monthly at Philadelphia, Pa. for April 1, 1919.

State of Penna.

County of Philadelphia.

Before me, a Notary Public in and for the State and

county aforesaid, personally appeared Miss. J. Benes, who having been duly sworn according to law, deposes and says that she is the Editor of the "Moterų Balsas", and that the following is, to the best of her knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

The Lithuanian Women's Progressive Alliance of America.

Editor J. Benes, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.
Managing Editor Miss. J. Benes, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

Business Manager Miss J. Benes, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock) None; Paper is published not for pecuniary profit. Its officers consists off: Executive Committee, (Miss. S. M. Puishea, Franklin Sq. House, Boston, Mass) and Treasurer (Miss H. Zilins, 12 Pleasant St., Rochester, N. Y.)

3. That the known bondholders, mortgagees and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgagees, or other securities are: (If there are none, so state.) None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, ig any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in case where the stockholder or security holder appear upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustee, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fine owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceeding the date shown above is (This information is required from daily publication only.)

J. BENES

Sworn to and subscribed before me this 28 of March, 1919.

HANS WENIGGE,

(Seal)

Notary Public

(My commission expires Febr. 12, 1921).